

15

Pohjola-koncernens delårsrapport 1.1–30.9.2015

- Koncernens resultat före skatt var 531 miljoner euro (467) och resultatet före skatt till verkligt värde var 392 miljoner euro (519). Räntabiliteten på eget kapital var 16,4 % (15,5).
- Kärnprimärkapitaltäckningen (CET1) var 13,7 % (12,4), medan målet är 15 %.
- Bankrörelsens resultat förbättrades med 5 % till 259 miljoner euro (248). Kreditstocken växte från årsskiftet med 8 % till 16,1 miljarder euro (14,9) och på ett år med 10 %. I resultatet ingår nedskrivningar av fordringar för 19 miljoner euro (18).
- Skadeförsäkringens resultat ökade med 18 % till 225 miljoner euro (191). Den operativa totalkostnadsprocenten var 86,3 (89,4). Intäkterna från placeringsverksamheten till verkligt värde var 1,0 % (4,9).
- Resultatet för Övrig rörelse förbättrades från jämförelseperioden till följd av att nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade och kostnaderna för övrig rörelse minskade.
- Kapitalförvaltningens resultat var ungefär detsamma som under jämförelseperioden. De förvaltade kundmedlen ökade på ett år med 6 % och under rapportperioden med 2 %, och de uppgick till 44,0 miljarder euro (43,3).
- Utsikterna ändras: Resultatet före skatt för koncernens kvarvarande verksamheter väntas 2015 bli bättre än 2014 (tidigare: ungefär lika stort som eller bättre än 2014). Utsikterna finns i sin helhet under rubriken 'Utsikter för återstoden av året'.

Resultat före skatt, milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %	2014
Bankrörelse	259	248	5	303
Skadeförsäkring	225	191	18	223
Övrig rörelse	28	9		20
Kapitalförvaltning	19	20	-5	38
Koncernen totalt	531	467	14	584
Förändring i fonden för verkligt värde	-139	52		79
Resultat före skatt till verkligt värde	392	519	-24	663
Eget kapital/aktie, €	10,99	10,06		10,38
Antal anställda i genomsnitt	2 461	2 579		2 563

Siffrorna i tabellen ovan gäller Pohjola-koncernen som helhet utan uppdelning i s.k. kvarvarande och avvecklade verksamheter. Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2014. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2014 om inte annat nämns.

Ekonomiska mål	1–9/2015	1–9/2014	Mål	2014
Räntabilitet på eget kapital, %	16,4	15,5	13	14,3
Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %*)	13,7	12,0	15	12,4
Bankrörelsens operativa kostnads-/intäktsrelation, %	27	31	< 35	33
Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent**)	86,3	89,4	< 92	89,4
Skadeförsäkringens operativa driftskostnadsprocent	17,4	17,4	18	18,4
Skadeförsäkringens solvensprocent (Solvens II) ***)	152,0	137,5	120	117,3
Kapitalförvaltningens operativa kostnads-/intäktsrelation, %	53	49	< 45	42
De totala kostnaderna 2015 på samma nivå som vid slutet av 2012	362	448	514****)	531
AA-rating av minst två ratinginstitut eller ratingarna åtminstone på samma nivå som huvudkonkurrenterna	2	2	2	2
Utdelningsförhållandet minst 50 % av räkenskapsperiodens resultat förutsatt att CET1-kapitaltäckningen är 15 %. Utdelningsförhållandet är 30 % av räkenskapsperiodens resultat tills CET1 på 15 % har nåtts.			≥ 50 (30)	30

*) De operativa nyckeltalen inkluderar inte ändringar i beräkningsgrunden eller avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköpet.

**) Nyckeltalet för jämförelseperioden har ändrats till att motsvara den behandling av ändringen i diskonteringsräntan som tillämpats från början av 2015.

***) Siffran redovisas utan inverkan av övergångsbestämmelser.

****) Beloppet av kostnadsmålet 2012 har justerats att motsvara den ändring i redovisningsprinciperna som tillämpats från 1.1.2015 (se Not 1 Redovisningsprinciper).

Pohjola-koncernens delårsrapport 1.1–30.9.2015

Innehåll

Omvärlden	3
Koncernens resultatanalys	4
Koncernens riskposition	6
Koncernens kapitaltäckning	8
Pohjolas effektiviseringsprogram	9
Rörelsesegmentens resultat	10
Kvarvarande verksamheter	10
Bankrörelse	10
Skadeförsäkring	12
Övrig rörelse	14
Rörelsesegmentens resultat – Avvecklade verksamheter	15
Kapitalförvaltning	15
Personal och ersättningar	16
Koncernens strukturarrangemang	16
Skiljedom i inlösenförfarandet för minoritetsaktierna i Pohjola	16
Utsikter för återstoden av året	16
Händelser efter rapportperioden	17
Koncernens resultaträkning	18
Koncernens rapport över totalresultat	18
Koncernens balansräkning	19
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	20
Koncernens kassaflödesanalys	21
Uppgifter enligt rörelsesegment	22
Noter	25
Redovisningsprinciper	25
Koncernens formler för nyckeltalen	26

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin var fortsatt svag under sommaren. I Kina sjönk aktiekurserna brant och den ekonomiska tillväxten dämpades. Fluktuationerna ökade på den internationella finansmarknaden och utsikterna för den globala ekonomin försvagades. Inom euroområdet hölls förtroendet för ekonomin stabilt, och den ekonomiska tillväxten var fortsatt moderat.

Europeiska centralbanken fortsatte under det tredje kvartalet att köpa obligationslån i enlighet med sitt köpprogram. Inom ramen för sitt utvidgade köpprogram köper ECB värdepapper för 60 miljarder euro per månad åtminstone till september 2016.

Euriborräntorna och ränteförväntningarna sjönk en aning. En och tre månaders euribor var negativa. Grekland beviljades ett nytt stödpaket och läget på finansmarknaden i Grekland stabiliserade sig. Placerarnas förtroende för statslån från de övriga gränsmarknaderna förblev gott.

Den ekonomiska utvecklingen i Finland var fortsatt svag under det tredje kvartalet. Arbetslösheten ökade ytterligare jämfört med fjolåret och konsumenternas förtroende minskade. Den svaga utvecklingen hos exporten och industriproduktionen fortsatte. Industrins ökade antal order var en positiv faktor.

Ekonomin i euroområdet växer i år något snabbare än i fjol. Den globala tillväxten blir något svagare än i fjol, och ingen betydande återhämtning är i sikte. I Finland är den ekonomiska tillväxten liten. Inflationen hålls mycket låg liksom räntorna.

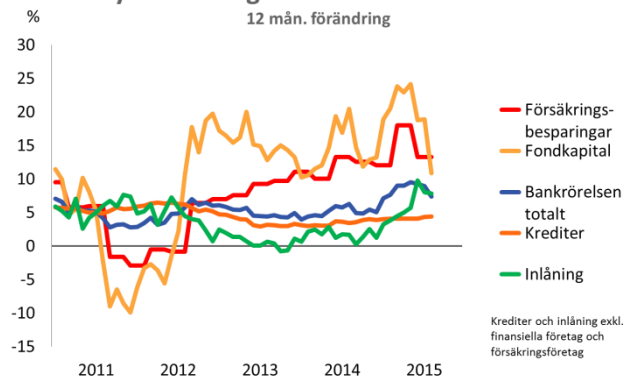
Bankernas hushållskreditstock växte under det tredje kvartalet med cirka två procent jämfört med samma period i fjol. Mätt i euro togs nya bolån ut i samma omfattning som ett år tidigare. Företagens och bostadsbolagens kreditstock växte med sju procent på årsplanet. Hushållens efterfrågan på krediter förväntas fortsätta livligare än under motsvarande period i fjol.

Bankinsättningarna ökade med en takt på åtta procent per år genom att inlåningen från offentlig sektor och företag ökade kraftigt. Hushållens inlåningsstock var däremot lika stor som ett år tidigare. Överföringen av tidsbundna insättningar till brukskonton fortsatte.

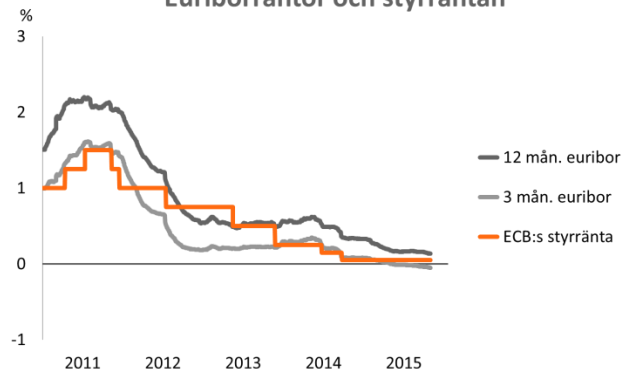
På placeringsmarknaden ökade osäkerheten till följd av att de ekonomiska utsikterna försämrats för tillväxtekonomierna. Fondbesparingarna var dock 11 procent större jämfört med samma period i fjol. Marknadsbekymren minskade nettoteckningarna i fonderna. Den kraftiga tillväxten i livförsäkringens premieinkomst dämpades något under det tredje kvartalet.

Premieinkomsten i skadeförsäkringsbranschen ökade i januari–september med en årlig takt på cirka två procent. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen stramades dock åt från jämförelseperioden till följd av de dämpade ekonomiska aktiviteterna. Försäkringssättningarna minskade med drygt två procent från jämförelseperioden.

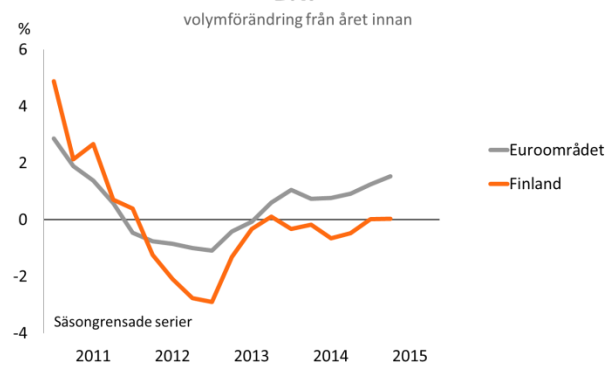
Volymutvecklingen inom finansbranschen

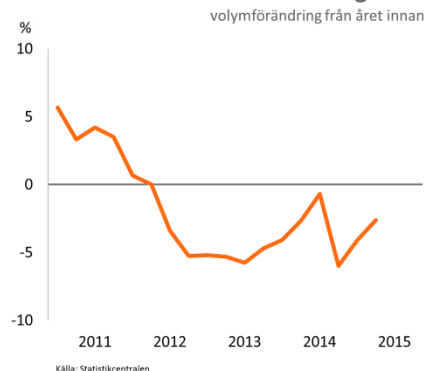
Euriborräntor och styrräntan

BNP

Investeringar

Koncernens resultatanalys

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014**)	Förändring, %	7–9/2015	7–9/2014**)	Förändring, %	2014**)
Kvarvarande verksamheter *)							
Räntenetto							
Företagsbanken och Baltikum	204	188	8	69	65	5	255
Markets	-3	22		1	8	-89	28
Övrig rörelse	-37	-18		-14	-11	26	-26
Totalt	164	193	-15	56	62	-11	257
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	31	54	-43	11	16	-33	52
Nettointäkter från handel	88	75	16	26	23	11	77
Nettointäkter från placeringsverksamhet	63	49	29	14	12	19	64
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse							
Försäkringsverksamheten	385	340	13	136	78	74	466
Placeringsverksamheten	150	149	1	33	77	-58	173
Övriga poster	-32	-35	-8	-10	-11	-13	-46
Totalt	503	454	11	158	143	10	593
Övriga rörelseintäkter	21	22	-4	7	8	-11	30
Intäkter totalt	870	847	3	272	264	3	1 073
Personalkostnader	116	123	-6	34	37	-8	163
ICT-kostnader	66	69	-3	22	23	-2	94
Avskrivningar	36	39	-6	12	13	-4	52
Övriga kostnader	118	150	-21	35	56	-36	191
Kostnader totalt	337	380	-11	104	129	-19	500
Resultat före nedskrivningar av fordringar	533	467	14	167	136	23	574
Nedskrivningar av fordringar	19	18	7	2	10	-82	25
Resultat från kvarvarande verksamheter före skatt	514	449	14	166	126	32	548
Avvecklade verksamheter *)							
Kapitalförvaltningens nettointäkter							
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	40	39	2	12	12	-1	64
Andel av intresseföretagens resultat	2	1	68	1	0		1
Kapitalförvaltningens övriga intäkter och kostnader, netto	-24	-22	9	-8	-7	19	-30
Resultat från avvecklade verksamheter före skatt	18	18	-3	4	5	-19	36
Resultat före skatt totalt	531	467	14	170	131	30	584
Förändring i fonden för verkligt värde	-139	52		-84	-5		79
Resultat före skatt till verkligt värde	392	519	-24	86	126	-32	663

*) Till följd av att OP Andelslags uppköpserbudande har fullföljts finns det planer på att genomföra strukturella arrangemang i Pohjola-koncernen. Vid arrangemangen kommer bl.a. skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningssegmenten att överföras från Pohjola-koncernen i OP Andelslags direkta ägo. Till följd av det här rapporteras kapitalförvaltningssegmentet i enlighet med IFRS 5 i resultatet som avvecklade verksamheter samt i balansräkningen som tillgångar och skulder som innehas för värdeöverföring till ägare. Inget beslut har fattats om en närmare tidtabell för det strukturella arrangemanget i skadeförsäkringssegmentet, så det rapporteras i resultatet bland kvarvarande verksamheter tillsammans med bankrörelsen och övrig rörelse.

**) Jämförelseuppgifterna har justerats att motsvara den ändring i redovisningsprinciperna som tillämpats från 1.1.2015 (se Not 1 Redovisningsprinciper).

Resultatet för januari–september

Koncernens resultat före skatt ökade med 64 miljoner euro till 531 miljoner euro (467). Koncernens intäkter inklusive avvecklade verksamheter ökade med 3 procent och

kostnaderna minskade med 11 procent. Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 19 miljoner euro (18).

Fonden för verkligt värde före skatt minskade med 139 miljoner euro från årsskiftet och var vid slutet av perioden

149 miljoner euro positiv (288). Resultatet före skatt till verkligt värde var 392 miljoner euro (519).

Kvarvarande verksamheter

Resultatet från kvarvarande verksamheter före skatt var 514 miljoner euro (449). Resultatförbättringen beror främst på ökningen i nettointäkterna från skadeförsäkringen och minskningen i kostnaderna.

De kvarvarande verksamheternas räntenetto minskade med 15 procent på grund av affärsområdet Markets och Övrig rörelse. Det totala räntenettet för Företagsbanksrörelsen och Baltikum ökade med 8 procent sedan kreditstocken från årsskiftet ökat med 8 procent till 16,1 miljarder euro. Snittmarginalen för företagskreditstocken sjönk under rapportperioden med 6 räntepoäng till 1,38 procent (1,44).

Nettointäkterna från handeln ökade inom affärsområdet Markets till följd av att kundintäkterna ökat.

Inom Övrig rörelse minskade räntenettet i likviditetsreserven på grund av de fortsatt låga räntorna, de åtstramade kreditriskmarginalerna för köpta obligationslån och förberedelserna inför åtstramningen i likviditetsbestämmelserna.

Nettot av provisionsintäkterna och provisionskostnaderna minskade till 31 miljoner euro (54). Nettoprovisionsintäkterna minskade genom att provisionsintäkterna från kreditgivningen minskade och provisionskostnaderna för försäkringsrörelsen ökade. Provisionsintäkterna ökade under jämförelseperioden bl.a. av den finansieringslimit som beviljats OP Andelslag för finansieringen av uppköpserbudandet på Pohjola.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten förbättrades från jämförelseperioden och uppgick till 63 miljoner euro (49). Realisationsvinsterna på skuldebrev var 26 miljoner euro (9) och realisationsvinsterna på aktier var 13 miljoner euro (3). Intäkterna från utdelningar på 21 miljoner euro (34) bestod främst av utdelningar från företag som hör till OP Gruppen.

Nettointäkterna från skadeförsäkringsrörelsen var 503 miljoner euro (454). Premieintäkterna ökade med 5 procent och försäkringsärsättningarna med 1 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar ökade försäkringsärsättningarna med 48 miljoner euro (62). De resultatförda nettointäkterna från placeringsverksamheten var ungefär desamma som under jämförelseperioden. I intäkterna ingår realisationsvinster för 90 miljoner euro (102) och nedskrivningar av placeringar för 7 miljoner euro (2). Intäkterna från placeringsverksamheten till verkligt värde var 1,0 procent (4,9).

De övriga rörelseintäkterna var 21 miljoner euro, dvs. ungefär desamma som året innan.

De totala kostnaderna minskade med 43 miljoner euro till 337 miljoner euro (380). Personalkostnaderna minskade med 7 miljoner euro från jämförelseperioden. Jämförelseperiodens övriga kostnader ökade av bankskatten på 15 miljoner euro och andra poster av engångsnatur, vilka totalt uppgick till 14 miljoner euro. Utan poster av engångsnatur minskade kostnaderna med cirka 8 procent.

Avvecklade verksamheter

Kapitalförvaltningens resultat före skatt var ungefär detsamma som under jämförelseåret, dvs. 18 miljoner euro. Nettot av provisionsintäkterna och -kostnaderna ökade en aning från jämförelseperioden och uppgick till 40 miljoner euro (39).

Resultatet för juli–september

Koncernens resultat före skatt förbättrades och uppgick till 170 miljoner euro (131). Intäkterna ökade med 3 procent och kostnaderna minskade med 19 procent. Nedskrivningarna av fordringar minskade från jämförelseperioden till 2 miljoner euro (10).

Fonden för verkligt värde minskade under det tredje kvartalet med 84 miljoner euro (5). Resultatet före skatt till verkligt värde var 86 miljoner euro (126).

Kvarvarande verksamheter

Resultatet från kvarvarande verksamheter före skatt förbättrades med 40 miljoner euro till 166 miljoner euro (126) sedan nettointäkterna från skadeförsäkringen ökat med 15 miljoner euro och kostnaderna minskat med 25 miljoner euro.

Räntenettet minskade med 11 procent till följd av att räntenettet för affärsområdet Markets minskat. Det totala räntenettet för Företagsbanksrörelsen och Baltikum ökade med 5 procent från jämförelseperioden. Jämfört med slutet av juni växte kreditstocken en aning, och företagskreditstockens snittmarginal minskade med 4 räntepoäng.

Provisionsintäkterna och -kostnaderna minskade från jämförelseperioden med 5 miljoner euro till 11 miljoner euro till följd av att provisionsintäkterna från kreditgivningen minskat. Provisionsintäkterna kommer främst från kreditgivningen, värdepappersemissioner och betalningsrörelsen.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 2 miljoner euro från jämförelseperioden. Ökningen beror främst på att realisationsvinsterna från skuldebrev ökat.

Kostnaderna minskade med 25 miljoner euro från jämförelseperioden och uppgick till 104 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 3 miljoner euro. Kostnaderna under jämförelseperioden ökade till följd av bankskatten på 5 miljoner euro och poster av engångsnatur.

Avvecklade verksamheter

Resultatet före skatt för avvecklade verksamheter uppgick till 4 miljoner euro (5). Nettoprovisionsintäkterna och -kostnaderna inom Kapitalförvaltningen var ungefär desamma som under jämförelseperioden, dvs. 12 miljoner euro.

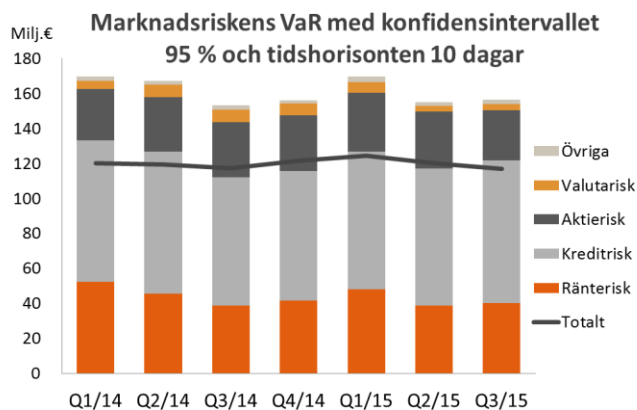
Koncernens riskposition

De centralaste riskerna i koncernens affärsrörelse ansluter sig till den ekonomiska omvärlden och utvecklingen på placeringsmarknaden.

Kreditriskpositionen förblev stabil trots det dämpade ekonomiska läget.

Finansierings- och likviditetspositionen hölls goda och upplåningen fungerade bra.

Koncernens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var 117 miljoner euro (121) vid slutet av rapportperioden. Granskningsperioden för nyckeltalet har ändrats. I VaR ingår skadeförsäkringsbolagets totala omslutning, trading-funktionen i bankrörelsen, likviditetsreserven hos övrig rörelse och räntepositionen hos gruppens treasury.

Bankrörelsens riskposition

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundaffärsrörelsen samt marknadsriskerna.

Inga betydande förändringar har skett i kreditriskpositionen. Det totala beloppet av problemfordringar uppgick till 232 miljoner euro (257). Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och lånefordringar som beviljats en eftergift på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Nedskrivningarnas belopp hölls lågt och var 0,10 procent av kredit- och garantistocken.

Bankrörelsens totala exponeringar ökade med 3,0 miljarder euro till 29,9 miljarder euro. Andelen exponeringar som till sin rating räknas till investeringsnivån, dvs. ratingklasserna 1–5, exklusive hushållen, var 66 procent (64). Klasserna 11–12 stod för 0,7 procent (0,9).

Av de totala exponeringarna inom Bankrörelsen utgjorde företagskundernas (inkl. bostadssammanslutningar) exponeringar 77 procent (79). Av företagskundernas exponeringar utgjorde exponeringarna på investeringsnivån 60 procent (58), medan exponeringarna inom de två sämsta ratingklasserna uppgick till 208 miljoner euro (234), dvs. 0,9 procent (1,1).

De stora företagsexponeringarna uppgick vid slutet av september till 0,5 miljarder euro (0,4). Kapitalbasen för täckning av stora exponeringar ökade till 4,3 miljarder euro (3,6).

Branschfördelningen av företagskundernas exponeringar hölls väl spridd. De mest betydande branscherna var energi 11,5 procent (11,0), uthyrning och förvaltning av bostäder 9,5 procent (9,9) samt handel 9,3 procent (10,7). Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var 44 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

Exponeringarna för affärsrörelsen i Baltikum uppgick till 1,5 miljarder euro (1,2), vilket är 4,9 procent (4,3) av de totala exponeringarna i bankrörelsen.

Skadeförsäkringens riskposition

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskuden, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskuden samt differensen mellan försäkringsskudens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskudens värde och kapitalkravet. Trots fluktuationerna i de långa marknadsräntorna var solvensställningen enligt Solvens II klart starkare vid slutet av rapportperioden än vid årsskiftet. Placeringsriskerna (VaR 95 %) var vid slutet av granskningsperioden lika stora som vid årsskiftet. Aktierisken i placeringsportföljen har minskats och kreditrisken har ökat moderat. Portföljens duration har ökat moderat i anslutning till säkringen av ränterisken i försäkringsskuden. Försäkringsskudens ränterisk har skyddats också med räntederivat.

Övriga rörelsens riskposition

De centrala riskerna inom övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har den största inverkan på skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Trots att placeringarna i likviditetsreserven ökade har marknadsriskerna (VaR 95 %) under rapportperioden minskat en aning till följd av förändringar i allokeringen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som upprätthålls av Pohjola och som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningsstocken skulle minska måttligt.

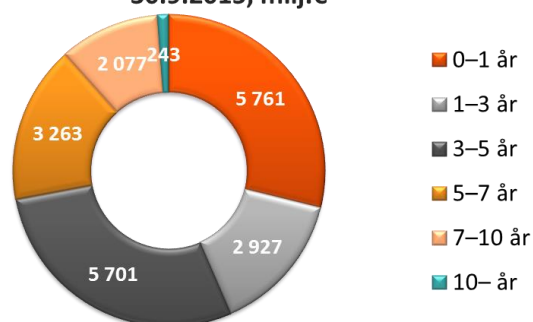
OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp med ett LCR-relationstal som mäter likviditetskravet. Enligt övergångsbestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 60 procent under det sista kvartalet 2015 och minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal enligt Europeiska kommissionens delegerade förordning var 98 procent vid slutet av september.

Likviditetsreserv

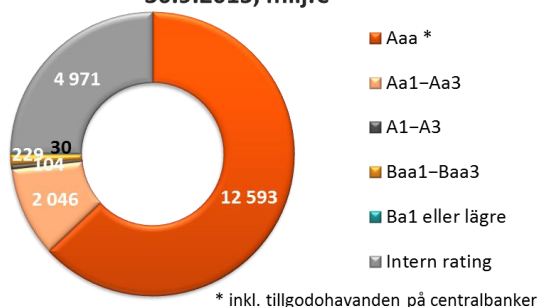
Mrd. €	30.9.2015	31.12.2014	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	4,9	3,8	29
Skuldebrev som godtas som säkerhet	9,7	7,8	24
Företagskrediter som godtas som säkerhet	4,4	4,3	1
Totalt	18,9	15,9	19
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,0	0,7	49
Likviditetsreserven till marknadsvärde	20,0	16,6	20
Värderingsavdrag (Haircut)	-1,2	-1,1	11
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	18,7	15,5	21

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebrev i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet
 30.9.2015, milj.€

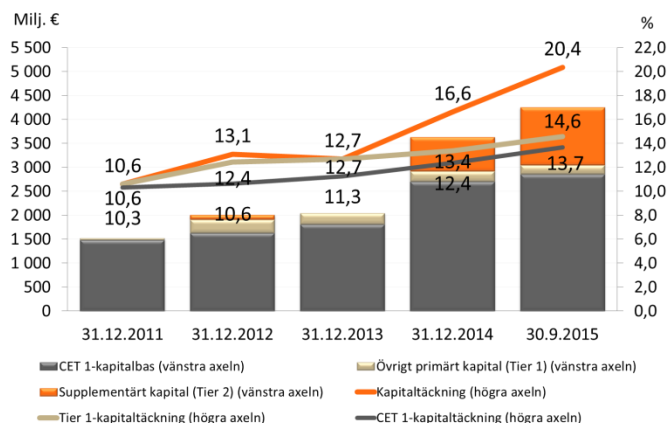

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating
 30.9.2015, milj.€

Koncernens kapitaltäckning

Kapitalbasen och kapitaltäckningen

Pohjola-koncernens kärnprimärkapitaltäckning (CET1) var 13,7 procent (12,4) vid slutet av rapportperioden. Under första kvartalet togs uppdaterade sannolikheter för fallissemang (PD) i bruk för företagsexponeringarna med tillstånd av tillsynsmyndigheten, och det här förbättrade kärnkapitaltäckningen med cirka 0,7 procentenheter. Pohjola-koncernens mål för kärnprimärkapitalrelationen är minst 15 procent före slutet av 2016.

Kapitaltäckningen i Pohjolas kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för kärnprimärkapitalrelationen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen höjer i praktiken den nedre gränsen till 10,5 procent för kapitalrelationen och till 7 procent för kärnprimärkapitalrelationen.

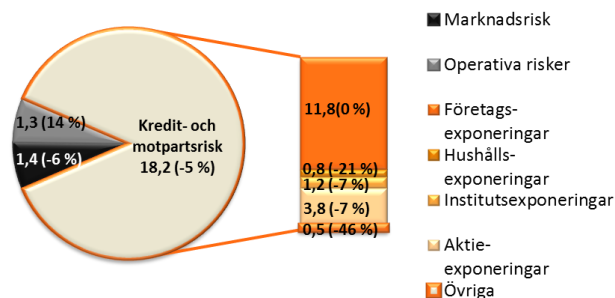
Kärnprimärkapitalet (CET1) steg med 156 miljoner euro till 2 857 miljoner euro genom resultatutvecklingen i bankrörelsen.

De riskvägda posterna uppgick vid slutet av rapportperioden till 20 898 miljoner euro (21 839), dvs. de var 4,3 procent mindre än vid slutet av fjolåret. De uppdaterade PD-nivåerna för företagsexponeringarna sänkte dock de riskvägda posterna med cirka 5 procent. För de andra väsentliga exponeringsklasserna sjönk de genomsnittliga riskvikterna en aning. Av de riskvägda posterna utgjorde 3,7 miljarder euro koncernens interna innehav i försäkringsföretag.

Riskvägda poster 30.9.2015

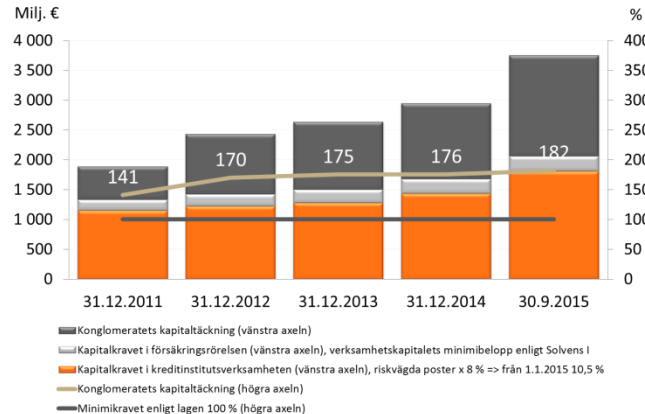
totalt 20,9 mrd.€

(förändring från årets början -4 %)

Pohjola-koncernen ingår i OP Gruppen, vars kapitaltäckning övervakas i enlighet med lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Pohjola-koncernens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen var vid slutet av rapportperioden 182 procent (176). Kapitalkonserveringsbufferten i kreditinstitutslagen (2,5 procent) sänkte relationstalet med 48 procentenheter. Till följd av buffertkraven beskriver kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte längre konglomeratets minimikapital, utan den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Ändringar i regelverken Basel III och Solvens II

I och med att kreditinstitutsdirektivet och tillsynsförordningen (CRD4/CRR) trätt i kraft 1.1.2014 blev kapitaltäckningsbestämmelserna för bankerna strängare. Ändringar som implementerar Basel III-standarderna i EU träder i kraft stegvis före 2019.

Som en del av OP Gruppen beviljades Pohjola i oktober 2015 tillstånd av ECB att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster i enlighet med tidigare praxis. Den metod som tillämpas på investeringarna i försäkringsföretag leder till en riskvikt på cirka 280 procent. ECB har dock reserverat sig möjligheten att återkalla tillståndet som en del av harmoniseringen av tillsynsmyndighetens optioner. Om tillståndet slopades, skulle en övergång till avdragsförfarandet för investeringar i

försäkringsföretag försvaga Pohjolas kärnprimärkapitaltäckning med cirka 2,5 procentenheter. Ändringen i behandlingen skulle dock inte påverka Pohjolas faktiska risktäckningskapacitet.

De buffertkrav på kapitaltäckningen som ska implementeras via den nationella lagstiftningen kommer att höja kapitalkraven. Från början av 2016 omfattas OP Gruppen som annat systemviktigt institut (O-SII) av ett buffertkrav på 2 procent. O-SII-kravet gäller inte Pohjola. Finansinspektionen beslöt i september 2015 att tills vidare inte ställa något konkracykliskt buffertkrav för bankerna och inte heller införa andra makrotillsynsverktyg. Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalvis. De kommande likviditetsbestämmelserna ökar kostnaderna för likviditetshanteringen. Lönsamheten kommer att ha en betonad betydelse vid förberedelserna inför ändringarna i bestämmelserna.

OP Gruppen, inklusive Pohjola, lyder under ECB:s tillsyn. ECB genomförde under 2014 en samlad bedömning som omfattade en riskanalys, en omfattande översyn av tillgångarnas kvalitet i kreditinstitutsverksamheten och ett stresstest som gällde OP Gruppens bankverksamhet, inklusive Pohjolas kreditinstitutsverksamhet.

På basis av resultatet av den samlade bedömningen har ECB för OP Gruppen ställt ett buffertkrav enligt prövning i enlighet med kreditinstitutslagen som en del av processen i anslutning till tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Med beaktande av buffertkravet enligt prövning är OP Gruppens kärnprimärkapitalkrav 8,3 procent. Med beaktande av OP Gruppens starka kapitaltäckning (CET1-kapitaltäckningen 18,6 procent) och de nationella buffertkraven har buffertkravet enligt prövning ingen praktisk inverkan på OP Gruppens eller Pohjolas kapitaltäckning eller affärsrörelse. Enligt OP Gruppens uppgifter har ECB för de banker som lyder under dess tillsyn fastställt ett motsvarande buffertkrav på basis av resultatet av den samlade bedömningen.

Genom ändringen av försäkringssektorns bestämmelser, Solvens II, strävar man efter att förbättra kvaliteten på försäkringsbolagens kapitalbas, förbättra bolagens egen riskhantering, göra kapitalkravet mer riskbaserat och förenhetliga försäkringssektorns solvensbestämmelser i Europa.

Försäkringsbolagens solvenskrav, Solvens II, träder i kraft i början av 2016. Skadeförsäkringens preliminära Solvens II-siffror som presenteras nedan har redovisats utan övergångsbestämmelser. För att tillämpa övergångsbestämmelserna måste tillstånd sökas hos Finansinspektionen.

Skadeförsäkringens kapitalbas och solvensprocent (Solvens II) *)

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014	Mål
Tier 1	906	754	
Tier 2	135	50	
Kapitalbas (Solvens II)	1 041	804	
Kapitalkrav (SCR)	685	685	
Solvensprocent (Solvens II)*)	152	117	120

*) Siffran redovisats utan inverkan av övergångsbestämmelser.

Rating

Pohjola Bank Abp:s rating

Rating-institut	Kort-fristig upp-låning	Utsikter	Lång-fristig upp-låning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Negativa	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila
Fitch	F1	Stabila	A+	Stabila

Pohjola Försäkring Ab:s rating

Ratinginstitut	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	AA-	Negativa
Moody's	A3	Stabila

Pohjolas rating har inte ändrats under januari–september 2015.

Under det tredje kvartalet gjordes inga ändringar i ratingen eller utsikterna för Pohjola Bank Abp och Pohjola Försäkring Ab som fastställs av Fitch Ratings Limited, Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Services Ltd.

Standard & Poor's bekräftade 29.9.2015 Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating till AA- och kortfristiga rating till A-1+. Utsikterna för ratingarna förblev negativa.

Pohjolas effektiviseringsprogram

Målet för det effektiviseringsprogram som inleddes i slutet av 2012 är årliga kostnadsinbesparingar på cirka 50 miljoner euro före slutet av 2015. Det årliga kostnadsinbesparingsmålet för hela OP Andelslagskoncernens effektiviseringsprogram är 150 miljoner euro före slutet av 2015.

Av de totala årliga inbesparingarna på 50 miljoner euro uppnåddes 55 procent 2013. Under 2014 uppnåddes 20 procent och resten förväntas uppnås 2015.

Pohjola-koncernens ekonomiska mål är att kostnaderna vid slutet av 2015 ligger på samma nivå som 2012. Av effektiviseringsprogrammets uppskattade kostnadsinbesparingar på 12 miljoner euro för 2015 realiserades 9 miljoner euro före slutet av september.

Rörelsesegmentens resultat

Pohjola-koncernens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Kapitalförvaltningen rapporteras som s.k. avvecklad verksamhet. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse" (tidigare Koncernfunktioner).

Kvarvarande verksamheter

Bankrörelse

- Bankrörelsens resultat före skatt ökade från jämförelseperioden med 5 procent till 259 miljoner euro (248).
- Kreditstocken växte från årsskiftet med 8 procent till 16,1 miljarder euro (14.9).
- Snittmarginalen för företagskreditstocken sjönk under januari–september med 6 räntepoäng till 1,38 procent.
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 19 miljoner euro (18) och deras andel av kredit- och garantistocken var lika stor som under jämförelseperioden, dvs. 0,10 procent.
- Den operativa kostnads-/intäktsrelationen stärktes och var 27 procent (31).

Bankrörelsens resultat och nyckeltal

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %	2014
Räntenetto				
Företagsbanken och Baltikum	204	188	8	255
Markets	-3	22		28
Totalt	201	210	-4	283
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	75	80	-5	103
Nettointäkter från handel	89	81	10	84
Övriga intäkter	15	15	4	18
Intäkter totalt	380	385	-1	488
Kostnader				
Personalkostnader	40	41	-2	55
ICT-kostnader	25	25	1	34
Avskrivningar	8	11	-23	14
Övriga kostnader	28	42	-35	57
Kostnader totalt	102	119	-15	160
Resultat före nedskrivningar av fordringar	279	266	5	328
Nedskrivningar av fordringar	19	18	6	25
Resultat före skatt	259	248	5	303
Resultat före skatt till verkligt värde	257	247	4	301
Kreditstock, mrd. €	16,1	14,6	10	14,9
Garantistock, mrd. €	2,5	3,0	-16	2,7
Riskvägda poster, mrd. €	15,6	15,3		16,0
Företagskrediternas snittmarginal, %	1,38	1,49		1,44
Problemfordringar av kredit- och garantistocken, %	1,25	0,29	2	1,45
Nedskrivningar av fordringar av kredit- och garantistocken, %	0,10	0,10		0,14
Operativ kostnads-/intäktsrelation, %	27	31		33
Antal anställda	613	622		616

Resultatet för januari–september

Bankrörelsens resultat före skatt ökade med 5 procent till 259 miljoner euro (248). Intäkterna minskade med 1 procent och kostnaderna med 15 procent. Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 19 miljoner euro (18).

Företagens efterfrågan på krediter piggnade till under våren och har hållit sig god. Kreditstocken växte från årsskiftet med 8 procent till 16,1 miljarder euro och på ett år med 10 procent. Till följd av den allt hårdare konkurrensen minskade företagskreditstockens snittmarginal under januari–september med 6 räntepoäng till 1,38 procent vid slutet av september.

Beloppet av nettokreditförlusterna och nedskrivningarna i bankrörelsen uppgick till 19 miljoner euro (18), dvs. 0,10 procent (0,10) av kredit- och garantistocken. Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 8 miljoner euro (34) och nedskrivningar för 20 miljoner euro (28). Avdragen för återförda kreditförluster och nedskrivningar var totalt 9 miljoner euro (43).

Garantistocken minskade från årsskiftet till 2,5 miljarder euro. De bindande uttagna kreditlimiterna uppgick till 3,8 miljarder euro (3,0).

Nettointäkterna från handeln ökade inom affärsområdet Markets till följd av att kundintäkterna ökat.

Nettot av provisionsintäkterna och -kostnaderna i bankrörelsen sjönk med 5 procent till 75 miljoner euro (80) till följd av att provisionerna i anslutning till kreditgivningen minskade.

Bankrörelsens kostnader minskade med 15 procent till 102 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelsekostnaderna till följd av bankskatten som var 13 miljoner euro.

Till följd av att antalet anställda minskade sjönk personalkostnaderna med 2 procent till 40 miljoner euro.

ICT-kostnaderna och -avskrivningarna minskade med totalt 2 miljoner euro.

Bankrörelsens resultat före skatt affärsområdesvis

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %
Företagsbanken	185	164	13
Markets	71	83	-15
Bankrörelsen i Baltikum	3	1	
Totalt	259	248	5

OP offentliggjorde i april en ny verksamhetsmodell med en enda finansieringsprocess för företag som behöver både banklån och riskfinansiering men som inte är beredda att ge avkall på sina nuvarande innehav. Finansieringspaketet riktar sig till företag med en omsättning på 10–50 miljoner euro.

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt var 225 miljoner euro (191). Resultatet till verkligt värde var 114 miljoner euro (203).
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 1,0 procent (4,9).
- Premieintäkterna ökade med 5 procent (6).
- Den försäkringstekniska lönsamheten var god. Den operativa totalkostnadsprocenten var 86,3 (89,4*) och den operativa driftskostnadsprocenten 17,4 (17,4). Totalkostnadsprocenten var 87,9 (91,0).

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %	2014
Premieintäkter	1 037	986	5	1 310
Försäkringsersättningar	-715	-709	1	-930
Driftskostnader	-181	-172	5	-242
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar	-16	-16	0	-21
Försäkringstekniskt bidrag	126	89	42	117
Placeringsintäkter och -kostnader	146	151	-3	171
Övriga intäkter och kostnader	-47	-48	-3	-66
Resultat före skatt	225	191	18	223
Förändring i fonden för verkligt värde	-112	12		49
Resultat före skatt till verkligt värde	114	203	-44	272
Totalkostnadsprocent	87,9	91,0		91,0
Operativ totalkostnadsprocent*	86,3	89,4		89,4
Operativ skadeprocent*	68,9	72,0		71,0
Operativ driftskostnadsprocent	17,4	17,4		18,4
Operativ riskprocent*	63,6	65,9		65,0
Operativ omkostnadsprocent	22,7	23,4		24,4
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	1,0	4,9		6,7
Solvensprocent	78,5	81,2		75,4
Solvensprocent (Solvens II)**	152,0	137,5		117,3
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	-36	-65		-79
Förändringarna jämfört med avsättningarna för skador under de föregående åren (run off-resultat)	15	15		27
Antal anställda	1 666	1 808		1 766

*Nyckeltalet för jämförelseperioden har ändrats till att motsvara den behandling av ändringen i diskonteringsräntan som tillämpats från början av 2015.

**Siffran redovisas utan inverkan av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna fortsatte att öka bland privatkunderna. Bland företagskunderna ökade premieintäkterna en aning trots recessionen i ekonomin. Försäljningen av försäkringar ökade en aning från jämförelseperioden. Skadeutvecklingen var gynnsam på grund av den milda vintern och de färre storskadorna.

OP Gruppens marknadsandel av premieinkomsten från skadeförsäkringen 2014 var 31,5 procent (30,3). Mätt med marknadsandelen av premieinkomsten är OP Gruppen klart den största skadeförsäkraren i Finland.

Antalet preferenskundshushåll ökade på ett år med 19 000 hushåll till 663 000 (644 000), och av dem har 75 procent (74) koncentrerat också sina bankärenden till OP Gruppen. Kunderna i gruppens andelsbanker och Helsingfors OP Bank använde OP-bonus som samlas för bank- och försäkringsärenden för betalningen av 1 517 000 försäkringsräkningar (1 438 000), av vilka 202 000 räkningar (189 000) betalades helt och hållet med bonus. De försäkringspremier som betalats med bonus uppgick till 75 miljoner euro (70).

Ett av skadeförsäkringens centrala prioritetssområden har varit att utveckla ersättningstjänsten. Särskilt den elektroniska kommunikationen har utvecklats i såväl nättjänsterna som mobila tjänster. Under rapportperioden lanserades en ny tjänst för anmälan av skador i OP-mobilen. Av skadorna anmäls redan över 50 procent via nätet, och beträffande frivilliga personförsäkringar är andelen redan över 75 procent.

Elektroniska tjänster används i avsevärt högre grad än tidigare för skötseln av skadeförsäkringsärenden. Under de senaste 12 månaderna har antalet kunder som valt att få sin försäkringspost elektroniskt ökat till över 529 000 kunder (365 291).

Resultatet för januari–september

Resultatet före skatt ökade till 225 miljoner euro (191). Den försäkringstekniska lönsamheten var god. De nettointäkter från placeringar som bokförts i resultaträkningen minskade med 5 miljoner euro. Resultatet före skatt till verkligt värde var 114 miljoner euro (203).

Värderingsmodellen för skadeförsäkringens försäkringsskuld ändrades i början av rapportperioden så att förändringen i diskonteringsräntan för pensionsansvar beaktas som en post som uppdateras fortlöpande. Vid slutet av september var den genomsnittliga diskonteringsräntan 2,28 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringssättningsarna med 48 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade räntesänkningen försäkringssättningsarna med 62 miljoner euro. Enligt den nya värderingsmodellen inverkar förändringen i diskonteringsräntan också på beräkningen av de operativa nyckeltalen. De operativa nyckeltalen för jämförelseperioden har ändrats så att de motsvarar den här förändringen. Förändringen i diskonteringsräntan försvagade den operativa totalkostnadsprocenten med 4,5 procentenheter (6,3).

Den operativa totalkostnadsprocenten var 86,3 (89,4). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp.

Premieintäkter

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %
Privatkunder	548	514	6,7
Företagskunder	447	431	3,8
Baltikum	42	41	2,0
Totalt	1 037	986	5,2

Utan sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringssättningsarna med 3 procent från jämförelseperioden. Storskadeutvecklingen var gynnsam. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var mindre än under jämförelseperioden. Under januari–september registrerades 54 nya (69) stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 36 miljoner euro (65). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var större än under jämförelseperioden. Under januari–september var förändringen i avsättningarna för pensionerna 6 miljoner euro (2).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 15 miljoner euro (15). Den operativa skadeprocenten var 68,9 (72,0). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 63,6 (65,9).

Driftskostnaderna ökade med 5 procent på grund av ökningen i försäljningsprovisionerna och provisionerna för hanteringen av beståndet, och de var 9 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftskostnadsprocenten var 17,4 (17,4). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 22,7 (23,4).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1–9/2015		1–9/2014	
	Bidrag milj. €	CR, %	Bidrag milj. €	CR, %
Privatkunder	110	80,0	100	80,4
Företagskunder	29	93,6	-1	100,1
Baltikum	3	92,3	5	88,5
Totalt	142	86,3	105	89,4

Lönsamheten bland privatkunderna hölls på en god nivå genom att premieintäkterna fortsatte att öka. Bland företagskunderna var skadeutvecklingen gynnsammare än under jämförelseperioden. Nedgången i diskonteringsräntan avspeglar sig särskilt på företagskundernas lönsamhet. I Baltikum försämrades lönsamheten på grund av storskador.

Placeringsverksamheten

Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 35 miljoner euro (163), dvs. 1,0 procent (4,9). Intäkterna från placeringsverksamheten var negativa under det tredje kvartalet till följd av att de långa räntorna steg och aktiekurserna sjönk. De resultatförda nettointäkterna från placeringarna var 146 miljoner euro (151).

Placeringsbeståndets fördelning

%	30.9.2015	31.12.2014
Obligationslån och räntefonder	76	73
Alternativa placeringar	1	1
Aktier	6	7
Kapitalplaceringar	3	3
Fastigheter	10	11
Penningmarknaden	4	5
Totalt	100	100

Skadeförsäkringsrörelsens placeringsbestånd var vid slutet av september 3 642 miljoner euro (3 522). Räntheportföljens ratingfördelning var god. Placeringarna på investeringsnivån stod för 94 procent (94), och 66 procent (71) av placeringarna hade en rating på minst A-. Räntheportföljens återstående genomsnittliga löptid var 5,5 år (4,5) och durationen 5,2 år (4,3).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån till förfallodagen beräknad enligt anskaffningspriset för instrumenten (running yield) var 1,65 procent (2,02).

Övrig rörelse

- Resultatet före skatt var 28 miljoner euro (9). I resultatet ingår realisationsvinster på skuldebrev för 23 miljoner euro (7) och intäkter från utdelningar för 21 miljoner euro (34).
- Resultatet före skatt till verkligt värde var 0 miljoner euro (50).
- Likviditeten och tillgången på finansiering förblev goda.

Övriga rörelsens resultat och nyckeltal

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %	2014
Räntenetto	-20	0		-3
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	-1	4		4
Nettointäkter från handel	1	-6		-8
Nettointäkter från placeringsverksamhet	55	41	35	55
Övriga intäkter	7	6	18	9
Intäkter totalt	43	45	-5	56
Personalkostnader	3	6	-55	6
Övriga kostnader	12	30	-60	30
Kostnader totalt	15	36	-60	36
Resultat före nedskrivningar av fordringar	28	9		20
Nedskrivningar av fordringar	0			
Resultat före skatt	28	9		20
Förändring i fonden för verkligt värde	-28	41		33
Resultat före skatt till verkligt värde	0	50		53
Likviditetsreserv mrd. €	20,0	14,0	43	16,6
Riskvägda poster, mrd. €	5,2	5,8		5,7
Fordringar på och skulder till andelsbankerna, netto, mrd. €	4,4	3,5	26	3,8
Antal anställda	31	23	35	33

Resultatet för januari–september

Resultatet före skatt för Övrig rörelse var 28 miljoner euro, dvs. 19 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Resultatet före skatt till verkligt värde var 0 miljoner euro, dvs. 50 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. Centralbankens stimulansoperation minskade kreditriskmarginalerna, vilket förbättrade fonden för verkligt värde under jämförelseperioden.

Räntenettet minskade på grund av de fortsatt låga räntorna, de åtstramade kreditriskmarginalerna för köpta obligationslån och förberedelserna inför åtstramningen i likviditetsbestämmelserna.

Provisionsintäkterna ökade under jämförelseperioden av den finansieringslimit som beviljats OP Andelslag för finansieringen av uppköpserbudandet på Pohjola.

I nettointäkterna från placeringsverksamheten ingick realisationsvinster på skuldebrev för 23 miljoner euro (7), intäkter från utdelningar för 21 miljoner euro (34) och intäkter som resultatförts från fondplaceringar för 4 miljoner euro (0).

Personalkostnaderna minskade till följd av strukturarrangemang. Jämförelseperiodens övriga kostnader ökade av bankskatten på 2 miljoner euro samt poster av engångsnatur på totalt 14 miljoner euro.

Pohjolas tillgång på finansiering hölls god. Pohjola har under januari–september emitterat långfristiga obligationslån för totalt 4,1 miljarder euro. Av det här utgjorde finansieringen med senior-villkor 3,5 miljarder euro medan andelen lån som räknas till det supplementära kapitalet utgjorde 0,5 miljarder euro. På den internationella kapitalmarknaden emitterades i mars ett obligationslån med senior-villkor för 1 miljard euro med löptiden sju år. I maj emitterades två obligationslån i GBP. Den första emissionen uppgick till 400 miljoner pund (558 miljoner euro) och hade löptiden 7 år. Den andra emissionen uppgick till 300 miljoner pund (419 miljoner euro) och hade löptiden 3 år.

Snittmarginalen för skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor var vid slutet av september 41 räntepoäng (39). Principen för beräkning av snittmarginalen för marknadsupplåningen har preciserats, vilket höjde marginalen vid slutet av september med 2 räntepoäng jämfört med det tidigare beräkningssättet. Jämförelseuppgiften har inte ändrats.

Rörelsesegmentens resultat – Avvecklade verksamheter

Kapitalförvaltning

- Kapitalförvaltningens resultat före skatt var 19 miljoner euro (20). De avkastningsbaserade provisionerna uppgick till 1 miljon euro (0).
- De förvaltade kundmedlen ökade på ett år med 6 procent och under rapportperioden med 2 procent, och de uppgick till 44,0 miljarder euro (43,3).
- Den operativa kostnads-/intäktsrelationen var 53 procent (49).

Kapitalförvaltningens resultat och nyckeltal

Milj. €	1–9/2015	1–9/2014	Förändring, %	2014
Provisionsintäkter, netto	40	39	2	64
Övriga intäkter	2	2		4
Intäkter totalt	42	42	1	67
Personalkostnader	11	10	10	14
Övriga kostnader	14	12	9	17
Kostnader totalt	25	23	9	31
Andel av intresseföretagens resultat	2	1	68	1
Resultat före skatt	19	20	-5	38
Resultat före skatt till verkligt värde	19	20	-5	38
Förvaltade kundmedel, mrd. €	44,0	41,5	6	43,3
Operativ kostnads-/intäktsrelation, %	53	49		42
Antal anställda	103	87	18	88

Resultatet för januari–september

Kapitalförvaltningens resultat före skatt var 19 miljoner euro (20). I resultatet ingår avkastningsbaserade provisioner för 1 miljon euro (0). I resultatet ingår en andel av nettoresultatet för intresseföretaget Access Capital Partners Group SA.

Den operativa kostnads-/intäktsrelationen var 53 procent (49).

Förvaltade kundmedel

Mrd. €	30.9.2015	31.12.2014
Institutionella kunder	22	24
OP-fonder	16	14
Private	6	6
Totalt	44	43

Fördelning av förvaltade kundmedel

%	30.9.2015	31.12.2014
Penningmarknadsplaceringar	10	14
Obligationslån	36	36
Aktier	32	36
Övriga	22	14
Totalt	100	100

De förvaltade medlen ökade under rapportperioden med 2 procent och uppgick vid slutet av september till 44,0 miljarder euro (43,3). Utvecklingen i de förvaltade medlen baserar sig på förändringen i marknadsvärdena. Bland fonderna inom Kapitalförvaltningens portföljförvaltning överträffade 73 procent jämförelseindexets avkastning från årets början.

Personal och ersättningar

Koncernen hade vid slutet av september 2 413 anställda, dvs. 90 färre än vid slutet av 2014.

Antal anställda

	30.9.2015	31.12.2014
Bankrörelse	613	616
Skadeförsäkring	1 666	1 766
Kapitalförvaltning	103	88
Övrig rörelse	31	33
Totalt	2 413	2 503

OP Gruppens och Pohjolas rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanen.

Koncernens strukturarrangemang

Pohjola-koncernen planerar i enlighet med OP Andelslags uppköpserbjudande att genomföra strukturella arrangemang. Vid arrangemangen kommer bl.a. skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningssegmenten att överföras från Pohjola-koncernen i OP Andelslags direkta ägo. Vid den partiella delningen kvarstår hos Pohjola Bank Abp dess centralbanks- och företagsbanksrörelse, bankfirma och skadeförsäkringsrörelse. Pohjola Bank Abp:s all övriga affärsrörelse övergår till ett nytt bolag som bildas vid den partiella delningen. Den affärsrörelse som övergår till det nya bolaget omfattar bland annat funktionerna i anslutning till kapitalförvaltningen, kortrörelsen och fastighetskapitalförvaltningen. Ett meddelande om att delningsplanen hade registrerats i handelsregistret offentliggjordes 2.7.2015. Pohjola Bank Abp har 8.9.2015 sänt alla sina kända borgenärer ett skriftligt meddelande om delningen i enlighet med 17 kap. 7 § i aktiebolagslagen. Pohjola Bank Abp:s extra bolagsstämma har godkänt delningsplanen 22.10.2015. Enligt planerna kommer verkställandet av delningen att registreras 30.12.2015.

Planeringen och utredningen av de strukturella arrangemangen och de olika alternativen för de juridiska strukturerna i OP Gruppens centralinstitutskoncern fortsätter. I samband med den fortsatta planeringen av de strukturella arrangemangen överväger vi också möjligheten att skilja åt OP Gruppens centralbanksfunktioner, som för närvarande är en del av Pohjola Bank Abp, till ett dotterbolag som helt ägs av OP Andelslag. Inga beslut har fattats om det exakta sätt på vilket centralbanksfunktionerna ska skiljas åt och skadeförsäkringssegmentet överföras eller om tidtabellen för dem.

OP Gruppen offentliggjorde i februari 2014 i samband med uppköpserbjudandet på aktierna i Pohjola att planerna också omfattade en fusion mellan Pohjola Bank Abp och Helsingfors OP Bank Abp. Den här planen har slopats. Enligt den nya planen omvandlas aktiebolaget Helsingfors OP Bank Ab till andelsbank under 2016.

Pohjola Bank Abp byter namn våren 2016. Bankens nya namn blir OP Företagsbanken Abp. Omasairaala Oy byter namn till Pohjola Hälsa Ab i samband med att sjukhuset i Tammerfors öppnar sommaren 2016.

Affärsrörelserna i huvudstadsregionen har också i fortsättningen en gemensam ledning. Målet är att ur kundens perspektiv erbjuda ett enhetligt OP-finansutbud som omfattar alla produkter och tjänster inom bank, skadeförsäkring och kapitalförvaltning.

Skiljedom i inlösenförfarandet för minoritetsaktierna i Pohjola

Den skiljedomstol som Centralhandelskammarens inlösningsnämnd utsett avgav 20.2.2015 sitt beslut i inlösenförfarandet som gäller minoritetsaktieägares aktier i Pohjola. Enligt skiljedomstolens beslut är lösenbeloppet för aktierna i Pohjola 16,13 euro per aktie, vilket motsvarar det pris som OP Andelslag erbjöd i det frivilliga offentliga uppköpserbjudandet på aktierna i Pohjola. Skiljedomstolens beslut överklagades inte, så det slutliga lösenbeloppet blev det som angavs i beslutet.

Utsikter för återstoden av året

Den globala ekonomin växer i år aningen mindre än i fjol. Den ekonomiska tillväxten inom euroområdet kommer att återhämta sig något från förra året, men den är fortfarande långsam. Återhämtningen i den finländska ekonomin har fortfarande inte börjat, och ingen tydlig vändning till det bättre finns i sikte. Exportefterfrågan är fortsatt svag, och priskonkurrenskraften har knappt alls förbättrats för att hjälpa exportsektorn som är försvagad av strukturomvandlingen. Genomföringen av de åtgärder som behövs skärper dessutom det politiska läget, vilket kan äventyra återhämtningen på hemmamarknaden.

Betraktat som helhet är tillväxtförväntningarna i finansbranschen fortfarande moderata än de långsiktiga medeltalen. De låga räntorna belastar bankernas räntenetto och försvagar intäkterna från försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Å andra sidan stöder de låga räntorna kundernas kreditbetalningsförmåga, som har hållit sig stabil trots den långvariga perioden med långsam tillväxt. Kapitäläckningen och lönsamheten i finansbranschen har fått större betydelse på grund av den instabila omvärlden och de strängare regelverken.

Trots den svaga utvecklingen i den ekonomiska omvärlden väntas Pohjola-koncernens resultat före skatt för koncernens kvarvarande verksamheter 2015 bli bättre än 2014 (tidigare: ungefär lika stort som eller bättre än 2014). De viktigaste osäkerhetsfaktorerna i resultatutvecklingen ansluter sig till tillväxttakten i affärsverksamheten, nedskrivningar av fordringar, utvecklingen på ränte- och placeringsmarknaden samt storskadornas inverkan på försäkringsersättningarna.

Alla bedömningar som presenteras i den här rapporten grundar sig på de rådande uppfattningarna om utvecklingen av omvärlden, koncernen och dess funktioner, och de faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Händelser efter rapportperioden

Pohjola Bank Abp meddelade 16.10.2015 att den inte på den första möjliga återbetalningsdagen löser in det kapitallån på 60 miljoner euro som emitterats i november 2005 och som räknas till primärkapitaltillskottet (AT1). Enligt lånevillkoren saknar lånet förfallodag, men emittenten har rätt att med tillsynsmyndighetens tillstånd lösa in lånet i förtid första gången i november 2015 och efter det på vilken som helst av räntebetalningsdagarna.

Lånet löses inte in på den första möjliga förtida återbetalningsdagen på grund av en ändring i tolkningen av tillståndsansökans formkrav. Ändringen förhindrade behandlingen av ärendet så att lånets inlösenprocess inte kunde genomföras tidtabellsenligt.

Pohjola-koncernens resultaträkning

Milj. €	Not	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Kvarvarande verksamheter					
Räntenetto	3	56	62	164	193
Nedskrivningar av fordringar	4	2	10	19	18
Räntenetto efter nedskrivningar		54	52	145	175
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	5	158	143	503	454
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	6	11	16	31	54
Nettointäkter från handel	7	26	23	88	75
Nettointäkter från placeringsverksamhet	8	14	12	63	49
Övriga rörelseintäkter	9	7	8	21	22
Nettointäkter totalt		270	254	850	829
Personalkostnader		34	37	116	123
ICT-kostnader		22	23	66	69
Avskrivningar		12	13	36	39
Övriga kostnader		35	56	118	150
Kostnader totalt		104	129	337	380
Andel av resultat för intresseföretag som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		0	0	0	0
Resultat före skatt		166	126	514	449
Inkomstskatt		33	28	98	90
Resultat från kvarvarande verksamheter		133	98	416	359
Avvecklade verksamheter					
Resultat från avvecklade verksamheter	10	4	4	14	15
Periodens resultat		136	102	430	374
Fördelning:					
Moderföretagets ägare		134	100	425	368
Innehav utan bestämmande inflytande		3	2	5	6
Periodens resultat		136	102	430	374

Pohjola-koncernens rapport över totalresultat

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Periodens resultat	136	102	430	374
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-6	-20	26	-30
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Förändring i fonden för verkligt värde				
Värdering till verkligt värde	-84	-7	-134	43
Säkring av kassaflöde	0	2	-6	8
Omräkningsdifferenser	0	0	0	0
Inkomstskatt				
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	1	4	-5	6
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Värdering till verkligt värde	17	1	27	-9
Säkring av kassaflöde	0	0	1	-2
Periodens totalresultat	65	82	340	391
Fördelning av totalresultat:				
Moderföretagets ägare	61	80	334	384
Innehav utan bestämmande inflytande	4	2	6	8
Periodens totalresultat	65	82	340	391
Totalresultatet hänförligt till moderföretagets ägare fördelar sig enligt följande:				
Kvarvarande verksamheter	57	76	320	369
Avvecklade verksamheter	4	4	14	15
Totalt	61	80	334	384

Pohjola-koncernens balansräkning

Milj. €	Not	30.9.2015	31.12.2014
Kontanta medel		4 849	3 774
Fordringar på kreditinstitut		10 447	10 257
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen			
Finansiella tillgångar för handel		657	360
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen		0	0
Derivatinstrument		5 852	5 946
Fordringar på kunder		16 639	15 513
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	13	4 058	3 854
Investeringstillgångar		10 778	8 112
Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden		2	2
Immateriella tillgångar	14	779	786
Materiella tillgångar		62	72
Övriga tillgångar		1 433	1 789
Skattefordringar		23	34
Totalt		55 579	50 498
Tillgångar som är klassificerade som att de innehas för värdeöverföring till ägare	10	203	205
Tillgångar totalt		55 782	50 703
Skulder till kreditinstitut		4 833	5 241
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen			
Finansiella skulder för handel		0	4
Derivatinstrument		5 931	5 889
Skulder till kunder		14 709	11 442
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	15	3 225	2 972
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16	18 601	17 587
Avsättningar och övriga skulder		2 570	2 479
Skatteskulder		360	391
Efterställda skulder		1 724	1 084
Totalt		51 954	47 090
Skulder hänförliga till tillgångar som är klassificerade som att de innehas för värdeöverföring till ägare	10	203	205
Skulder totalt		52 157	47 295
Eget kapital			
Hänförligt till moderföretagets ägare			
Aktiekapital		428	428
Fonden för verkligt värde	17	119	231
Övriga fonder		1 093	1 093
Ackumulerade vinstmedel		1 872	1 564
Eget kapital hänförligt till tillgångar som är klassificerade som att de innehas för värdeöverföring till ägare	10	0	0
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		112	92
Eget kapital totalt		3 625	3 408
Skulder och eget kapital totalt		55 782	50 703

Pohjola-koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Eget kapital som hör till Pohjola-koncernens ägare

Milj. e	Aktie- kapital	Fonden för verkligt värde*	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Totalt	Hänförligt till innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2014	428	168	1 093	1 358	3 047	103	3 150
Periodens totalresultat		40		344	384	8	391
Periodens resultat				368	368	6	374
Övrigt totalresultat		40		-24	16	2	17
Vinstutdelning				-212	-212		-212
på A-aktien 0,67 eur/aktie				-169	-169		-169
på K-aktien 0,64 eur/aktie				-43	-43		-43
Övriga			0	-2	-3	-13	-16
Eget kapital 30.9.2014	428	208	1 093	1 487	3 216	97	3 313

* Not 17.

Eget kapital som hör till Pohjola-koncernens ägare

Milj. e	Aktie- kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel	Totalt	Hänförligt till innehav utan bestäm- mande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2015	428	231	1 093	1 564	3 316	92	3 408
Periodens totalresultat		-112		446	334	6	340
Periodens resultat				425	425	5	430
Övrigt totalresultat		-112		21	-91	0	-91
Vinstutdelning				-137	-137		-137
Övriga			0		0	14	14
Eget kapital 30.9.2015	428	119	1 093	1 873	3 513	112	3 625

Pohjola-koncernens kassaflödesanalys
inkl. avvecklade verksamheter

Milj. €	1–9/ 2015	1–9/ 2014
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	425	368
Justeringar i periodens resultat	254	189
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-3 627	-2 248
Fordringar på kreditinstitut	-23	-927
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	335	242
Derivatinstrument	-11	35
Fordringar på kunder	-1 169	-618
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-308	-374
Investeringstillgångar	-2 840	-221
Övriga tillgångar	389	-386
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	3 060	663
Skulder till kreditinstitut	-400	188
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-4	5
Derivatinstrument	13	49
Skulder till kunder	3 267	-353
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	62	298
Avsättningar och övriga skulder	121	475
Betald inkomstskatt	-100	-77
Erhållna utdelningar	45	52
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	55	-1 054
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, öknings	-20	
Likvida medel som hålls till förfall, minsknings	69	54
Anskaffning av dotterföretag och intresseföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten		0
Försäljning av dotterföretag och intresseföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	11	
Investerings i materiella och immateriella tillgångar	-25	-22
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	0	2
B. Kassaflöde från investeringar totalt	35	34
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, öknings	1 327	12
Efterställda skulder, minsknings	-698	-12
Skuldebrev emitterade till allmänheten, öknings	21 163	29 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minsknings	-20 535	-28 957
Betalda utdelningar	-137	-212
C. Kassaflöde från finansiering totalt	1 119	252
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	1 209	-767
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	4 306	2 672
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	5 515	1 905
Likvida medel		
Kontanta medel**	4 852	1 461
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	663	444
Totalt	5 515	1 905

** Varav kontanta medel i skadeförsäkringsrörelse 4 miljoner euro (41).

Uppgifter enligt rörelsesegment

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 18 % (11 %). Till försäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

Resultatet för januari–september 2015, milj. €	Kvarvarande verksamheter			Avvecklade verksamheter		Elimi- neringar	Koncernen totalt
	Bank- rörelsen	Övrig rörelsen	Skade- försäk- ringen	Kapital- förvalt- ningen			
Räntenetto							
Företagsbanken och Baltikum	204						204
Markets	-3						-3
Övrig rörelse		-20	-17	1	-2		-37
Totalt	201	-20	-17	1	-2		164
- varav interna nettoresultat före skatt	-20	33	-15	1			
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	75	-1	-40	40	-3		70
Nettointäkter från handel	89	1	0	0	-2		88
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	55		0	2		63
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse							
Försäkringar			385				385
Placeringar			146		4		150
Övriga			-32				-32
Totalt			499		4		503
Övriga rörelseintäkter	9	7	4	1	1		22
Intäkter totalt	380	43	447	42	-1		911
Personalkostnader	40	3	73	11			127
ICT-kostnader	25	4	36	2	1		69
Avskrivningar av immateriella tillgångar som uppstått i samband med företagsköp			16	2			18
Övriga avskrivningar och nedskrivningar	8	1	11	1			21
Övriga kostnader	28	7	85	9	-2		127
Kostnader totalt	102	15	221	25	-1		362
Resultat före nedskrivningar av fordringar	279	28	225	17	0		549
Nedskrivningar av fordringar	19	0	0				19
Andel av intresseföretagens resultat			0	2	0		2
Resultat före skatt	259	28	225	19	0		531
Förändring i fonden för verkligt värde	-2	-28	-112	0	2		-139
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	23	3					26
Totalresultat före skatt	281	3	114	19	2		418

Resultatet för januari–september 2014, milj. €	Kvarvarande verksamheter		Skade- försäk- ringen	Avvecklade verksam- heter Kapital- förvalt- ningen	Elimi- neringar	Koncernen totalt
	Bank- rörelsen	Övrig rörelsen				
Räntenetto						
Företagsbanken och Baltikum	188					188
Markets	22					22
Övrig rörelse		0	-19	2	1	-17
Totalt	210	0	-19	2	1	193
- varav interna nettoresultat före skatt	-19	36	-18	2		
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	80	4	-27	39	-2	93
Nettointäkter från handel	81	-6	0	0	0	75
Nettointäkter från placeringsverksamhet	5	41		0	3	49
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse						
Försäkringar			340		0	340
Placeringar			151		-2	149
Övriga			-35			-35
Totalt			456		-2	454
Övriga rörelseintäkter	10	6	7	1	0	23
Intäkter totalt	385	45	416	42	-1	887
Personalkostnader	41	6	76	10	0	133
ICT-kostnader	25	4	39	2	1	71
Avskrivningar av immateriella tillgångar som uppstått i samband med företagsköp			16	2		18
Övriga avskrivningar och nedskrivningar	11	1	11	1		23
Övriga kostnader	42	26	83	8	-2	158
Kostnader totalt	119	36	225	23	-1	403
Resultat före nedskrivningar av fordringar	266	9	191	19	0	484
Nedskrivningar av fordringar	18					18
Andel av intresseföretagens resultat			0	1	0	1
Resultat före skatt	248	9	191	20	0	467
Förändring i fonden för verkligt värde	-1	41	12	0	-1	52
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-27	-3				-30
Totalresultat före skatt	220	47	203	20	-1	489

				För värde- överföring till ägare		
	Bank- rörelsen	Övrig rörelsen	Skade- försäk- ringen	Kapital- förvalt- ningen	Elimi- neringar	Koncernen totalt
Balansräkning 30.9.2015, milj. €						
Fordringar på kunder	16 347	576			-284	16 639
Fordringar på kreditinstitut	471	14 848	5	11	-28	15 307
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	732	-75				657
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse			4 335		-277	4 058
Placeringstillgångar	677	10 122	16	0		10 815
Investeringar i intresseföretag			2	28		30
Övriga tillgångar	6 410	1 022	752	127	-36	8 276
Tillgångar totalt	24 638	26 492	5 110	167	-625	55 782
Skulder till kunder	10 777	4 122			-190	14 709
Skulder till kreditinstitut	1 133	3 984			-284	4 833
Skulder för skadeförsäkringsrörelse			3 239		-14	3 225
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 994	16 839			-37	18 796
Efterställda skulder	-3	1 592	135			1 724
Övriga skulder	7 187	1 648	81	9	-55	8 869
Skulder totalt	21 088	28 185	3 456	9	-580	52 157
Eget kapital						3 625
Antal anställda	613	31	1 666	103		2413
Investeringar, milj. €	8	1	16	0		25

				För värde- överföring till ägare		
	Bank- rörelsen	Övrig rörelsen	Skade- försäk- ringen	Kapital- förvalt- ningen	Elimi- neringar	Koncernen totalt
Balansräkning 31.12.2014, milj. €						
Fordringar på kunder	15 222	537			-246	15 513
Fordringar på kreditinstitut	483	13 566	5	7	-24	14 037
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	373	-13				360
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse			4 150		-297	3 854
Placeringstillgångar	553	7 581	16	9	-9	8 151
Investeringar i intresseföretag			2	27		29
Övriga tillgångar	6 335	1 721	732	136	-165	8 759
Tillgångar totalt	22 968	23 392	4 905	180	-741	50 703
Skulder till kunder	8 434	3 233			-226	11 442
Skulder till kreditinstitut	609	4 878			-246	5 241
Skulder för skadeförsäkringsrörelse			3 116		-144	2 972
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 672	16 157			-46	17 782
Efterställda skulder	-20	1 054	50			1 084
Övriga skulder	7 043	1 685	79	10	-44	8 773
Skulder totalt	17 738	27 007	3 245	10	-705	47 295
Eget kapital						3 408
Antal anställda	616	33	1 766	88		2 503
Investeringar, milj. €	10	2	14	2		28

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsrapporten 1.1–30.9.2015 har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2014 med undantag av de ändringar i principerna som beskrivs nedan.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

Periodisering av effekten från sänkningen av diskonteringsräntan

OP Gruppen har ändrat värderingsmodellen för skadeförsäkringens försäkringsskuld så att förändringen i diskonteringsräntan beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Tidigare bedömdes förändringen i diskonteringsräntan kvartalsvis, och då försämrade effekten av förändringen jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Till följd av ändringen bedöms förändringarna i diskonteringsräntan från 1.1.2015 månatligen och deras resultatverkan fördelas jämnt över räkenskapsperioden, vilket i enlighet med IFRS 4.22 ger tillförlitligare och betydelsefullare information om gruppens finansiella resultat. Eftersom det är fråga om en ändring av bokföringsmässiga bedömningar, har jämförelseuppgifterna inte justerats.

Redovisning av skadeförsäkringens provisionsintäkter och -kostnader

Presentationen av koncernresultaträkningen har ändrats från början av 2015 i fråga om behandlingen av vissa försäljningsprovisioner och återförsäkringsprovisioner. Poster som tidigare redovisats bland övriga rörelseintäkter och -kostnader har enligt sin art flyttats till nettoprovisionsintäkterna. Dessutom har nedskrivningar som är relaterade till skadeförsäkringen flyttats till nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse. Ändringarna förenhetligade behandlingen av provisioner som är relaterade till försäkringsrörelsen inom OP Gruppen och de ger en riktigare bild av posternas art. Ändringarna har inga resultateffekter och de påverkar inte segmentrapporteringen. Ändringarna har tillämpats retroaktivt och de ger tillförlitligare och betydelsefullare information om gruppens finansiella resultat. Dessutom har Pohjola-koncernens kostnadsmål justerats att motsvara de ändrade redovisningsprinciperna.

Effekt på koncernens resultaträkning 1.1–30.9.2014 och 1.1–31.12.2014

	1.1–30.9.2014 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1– 30.9.2014 (korrigerat)	1.1.– 31.12.2014 (redovisat tidigare)	Effekt av ändringen i principerna	1.1.– 31.12.2014 (korrigerat)
Milj. €						
Räntenetto	193		193	257		257
Nedskrivningar av fordringar	18		18	25		25
Räntenetto efter nedskrivningar	175		175	231		231
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	457	-4	454	597	-4	593
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	94	-40	54	114	-62	52
Nettointäkter från handel	75		75	77		77
Nettointäkter från placeringsverksamhet	49		49	64		64
Övriga rörelseintäkter	23	-2	22	32	-2	30
Nettointäkt	874	-45	829	1 116	-68	1 048
Personalkostnader	123		123	163		163
ICT-kostnader	69		69	94		94
Avskrivningar	39		39	52		52
Övriga kostnader	195	-45	150	258	-68	191
Kostnader	425	-45	380	567	-68	500
Andel av intresseföretagens resultat	0		0	0		0
Resultat före skatt	449		449	548		548
Inkomstskatt	90		90	107		107
Resultat från kvarvarande verksamheter	359		359	441		441
Resultat från avvecklade verksamheter	15		15	29		29
Periodens resultat	374		374	470		470
Fördelning:						
Moderföretagets ägare	368		368	461		461
Innehav utan bestämmande inflytande	6		6	9		9
Totalt	374		374	470		470

Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Gruppvisa nedskrivningar

Modellen för gruppvisa nedskrivningar har förnyats i maj 2015. Modellen baserar sig fortfarande på en statistisk modell som används för att beräkna kapitalkravet. Den långsiktiga konjunkturanpassningen har upplösts för de PD- och LGD-estimat som används i modellen för det ekonomiska kapitalkravet för att estimaten bättre ska motsvara det nuvarande konjunkturskedet. I modellen har mätningssättet för identifieringen av en händelse som ger upphov till en förlust ändrats. I den nya modellen sker beräkningen med en s.k. uppkomstperiod (tidigare baserade sig beräkningen på den historiska förlustutvecklingen). Dessutom har fordringarna i den nya modellen grupperats exaktare i klasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. Ändringen i modellen har inte medfört en väsentlig förändring i beloppet av individuella nedskrivningar.

Nedskrivning av egetkapitalinstrument

Pohjola-koncernens tidigare bestämning av nedskrivningar av egetkapitalinstrument har justerats från maj 2015. En nedskrivning bokförs senast då de maximigränser som fastställts instrumentspecifikt för långvarighetskriteriet (i snitt 12 mån.) eller för väsentlighetskriteriet på 30 % överskridits (tidigare: i snitt 18 mån. eller 40 %). Ändringen ökade något nedskrivningarna av egetkapitalinstrument för det första kvartalet.

Not 2. Pohjola-koncernens formler för nyckeltalen

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %

Periodens resultat /

Eget kapital (medeltalet vid räkenskapsperiodens början och slut) x 100

Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %

Periodens totalresultat /

Eget kapital (medeltalet vid räkenskapsperiodens början och slut) x 100

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %

Periodens resultat /

Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid räkenskapsperiodens början och slut) x 100

Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Konglomeratets kapitalbas totalt / Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt x 100

Kapitalrelation, %

Kapitalbas totalt / Totalt riskvägda poster x 100

Tier 1-kapitalrelation, %

Primärkapital (Tier 1) / Totalt riskvägda poster x 100

Kärnprimärkapitaltäckning, % (CET1)*

Kärnprimärkapital (CET 1) / Totalt riskvägda poster x 100

* Kärnprimärkapital (CET1) enligt definitionen i artikel 26 och totalt riskvägt exponeringsbelopp enligt definitionen i artikel 92 i EU:s förordning 575/2013.

SKADEFÖRSÄKRINGENS NYCKELTAL

Skadeförsäkringens nyckeltal har beräknats på basis av Finansinspektionens föreskrifter och i tillämpliga delar motsvarande IFRS-uppgifter. Vid beräkningen av nyckeltalen används Skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)

Ersättningar och skaderegleringskostnader / Premieintäkter (netto) x 100

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp / Premieintäkter (netto) x 100

Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)

Skadeprocent + driftskostnadsprocent

Riskprocent + omkostnadsprocent

Solvensprocent

(+ Skadeförsäkringens nettotillgångar

+ Kapitallån

+ Räkenskapsperiodens skatteskuld (netto)

- Uppskjuten skatt som realiseras i en nära framtid och andra poster som dras av från verksamhetskapitalet
- Immateriella tillgångar) /

Premieintäkter x 100

Solvensprocent, %*)

Kapitalbas/Kapitalkrav (SCR) x 100

*) Enligt Solvens II-förslaget

OPERATIVA NYCKELTAL**Operativ kostnads/intäktsrelation**

(+ Personalkostnader

+ Övriga administrationskostnader

+ Övriga rörelsekostnader exkl. avskrivningar av de immateriella tillgångar och den goodwill som uppkommit vid anskaffningen av Pohjola) /

(+ Räntenetto

+ Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

+ Provisionsintäkter och -kostnader, netto

+ Nettointäkter från handel

+ Nettointäkter från placeringsverksamhet

+ Övriga rörelseintäkter) x 100

Operativ skadeprocent

Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden /

Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto) x 100

Operativ driftskostnadsprocent

Driftskostnader / Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto) x 100

Operativ totalkostnadsprocent

Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent

Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent

Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %

Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden / Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden x 100

Operativ omkostnadsprocent

Driftskostnader och skaderegleringskostnader / Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden x 100

Grunder för beräkningen av nyckeltalen

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Skadeförsäkring		
Skadeförsäkringens nettotillgångar	1 655	1 661
Räkenskapsperiodens skatteskuld (netto)	-6	-18
Egna kapitallån	135	50
andra poster som dras av från bolagens verksamhetskapital	-17	0
Immateriella tillgångar	-696	-704

Not 3. Räntenetto

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Lån och fordringar	75	80	228	241
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	9	16	30	55
Skuldebrev	37	42	116	124
Derivat (netto)				
Derivatinstrument som innehas för handel	7	10	6	31
Derivat för säkringsredovisning	9	4	29	34
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	0	0	0	0
Skulder till kreditinstitut	-12	-15	-36	-46
Skulder till kunder	-4	-6	-12	-21
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-53	-57	-163	-192
Efterställda skulder	-11	-9	-30	-28
Kapitallån	-3	-2	-7	-6
Finansiella skulder för handel	0	0	0	0
Övriga (netto)	1	0	3	2
Räntenetto utan derivat i säkringsredovisning	56	63	165	194
Säkringsinstrument	-56	-36	-6	-149
Värdeförändringar i de säkrade posterna	56	36	5	148
Räntenetto	56	62	164	193

Not 4. Nedskrivningar av fordringar

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	0	29	8	34
Återföringar av fordringar som avskrivits	0	0	-1	-1
Ökning av individuella nedskrivningar	4	13	20	28
Minskning av individuella nedskrivningar	0	-32	-8	-42
Gruppvisa nedskrivningar	-2	0	0	-1
Nedskrivningar av fordringar totalt	2	10	19	18

Not 5. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Skadeförsäkringen Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Premieintäkter, netto				
Premieinkomst	257	239	1 196	1 163
Återförsäkrares andel	-4	-7	-47	-54
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	112	109	-122	-137
Återförsäkrares andel	-8	-6	10	13
Totalt	356	335	1 037	986
Skadeförsäkringersättningar, netto				
Betalda ersättningar	198	198	597	616
Återförsäkrares andel	-12	-7	-24	-23
Förändring i avsättning för oreglerade skador	31	79	70	65
Återförsäkrares andel	3	-13	8	-13
Totalt	220	257	652	646
Nettointäkter från skadeförsäkringens				
Räntor	12	12	35	43
Utdelningar	4	1	22	16
Fastigheter	1	1	5	3
Realisationsvinster och -förluster				
Skuldebrev	3	45	15	55
Aktier och andelar	20	18	75	48
Lån och fordringar		0		0
Fastigheter		0		0
Derivatinstrument	0	-5	-1	-21
Värderingsvinster och -förluster				
Skuldebrev	-2	1	-1	1
Aktier och andelar	-1		-2	
Lån och fordringar	0	1	1	1
Fastigheter	1	2	1	3
Derivatinstrument	-3	1	6	-1
Nedskrivningar	-4	-1	-7	-2
Övriga	1	1	2	2
Totalt	33	77	150	149
Upplösning av diskontering	-9	-10	-29	-31
Övriga	-1	-1	-3	-4
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse totalt	158	143	503	454

Not 6. Provisionsintäkter och -kostnader

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Provisionsintäkter				
Utlåning	9	12	31	41
Betalningsrörelse	7	9	23	26
Värdepappersförmedling	4	5	16	16
Värdepappersemissioner	5	2	10	9
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	2	2	5	5
Försäkringsverksamhet	4	5	13	14
Garantier	3	4	10	11
Övriga	1	1	3	4
Provisionsintäkter totalt	36	40	111	127
Provisionskostnader				
Betalningsrörelse	4	5	11	15
Värdepappersförmedling	2	2	6	6
Värdepappersemissioner	0	1	2	2
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	1	1	2	2
Försäkringsrörelsen	17	13	52	41
Övriga	2	2	8	6
Provisionskostnader totalt	26	25	81	73
Provisionsintäkter och -kostnader, totalt, netto	11	16	31	54

Not 7. Nettointäkter från handel

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Finansiella tillgångar och skulder för handel				
Realisationsvinster och -förluster				
Skuldebrev	-7	1	-7	5
Aktier och andelar	0	0	0	0
Derivatinstrument	-2	51	92	43
Värderingsvinster och -förluster				
Skuldebrev	4	0	-5	3
Aktier och andelar		0	0	
Derivatinstrument	23	-38	-16	6
Finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Realisationsvinster och -förluster				
Skuldebrev				0
Värderingsvinster och -förluster				
Skuldebrev				-1
Nettointäkter från valutaverksamhet	8	9	23	20
Nettointäkter från handel totalt	26	23	88	75

Not 8. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Realisationsvinster och -förluster				
Skuldebrev	8	0	26	9
Aktier och andelar	2	1	13	4
Utdelningar	1	11	21	34
Nedskrivningar		0	0	-1
Redovisade till det upplupna anskaffningsvärdet				
Realisationsvinster och -förluster		0	-2	0
Totalt	11	11	58	46
Förvaltningsfastigheter	3	1	5	2
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	14	12	63	49

Not 9. Övriga rörelseintäkter

Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Centralbanksavgifter	2	2	6	6
Hyresintäkter från tillgångar som hyrts ut med operationella leasingavtal	1	2	3	5
Övriga	4	4	12	11
Övriga rörelseintäkter totalt	7	8	21	22

Not 10. Anläggningstillgångar och skulder som innehas för värdeöverföring till ägare och avvecklade verksamheter

Till följd av att OP Andelslag har fullföljt det frivilliga offentliga uppköpserbudandet på aktierna i Pohjola Bank Abp finns det planer på att genomföra strukturella arrangemang inom Pohjola-koncernen. Enligt planerna överförs kapitalförvaltningssegmentet i OP Andelslags ägo. Överföringen genomförs som en partiell delning till bokförda värden. Enligt planerna kommer verkställandet av delningen att registreras 30.12.2015. Kapitalförvaltningssegmentets tillgångar och skulder har redovisats från 30.6.2014 i enlighet med IFRS 5 separat i balansräkningen som anläggningstillgångar och skulder som innehas för värdeöverföring till ägare samt i resultaträkningen som avvecklade verksamheter.

a) Resultat från avvecklade verksamheter

Kapitalförvaltningen Milj. €	7-9/ 2015	7-9/ 2014	1-9/ 2015	1-9/ 2014
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	12	12	40	39
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	2	1
Övriga intäkter och kostnader, netto	-8	-7	-24	-22
Resultat före skatt	4	5	18	18
Skatt	1	1	3	4
Räkenskapsperiodens resultat från avvecklade verksamheter	4	4	14	15
Andel av avvecklade verksamheter hänförlig till moderföretagets ägare	4	4	14	15
Totalt	4	4	14	15

b) Tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare och skulder hänförliga till dem

Kapitalförvaltningssegmentets tillgångar

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Fordringar på kreditinstitut	11	7
Investeringstillgångar	0	0
Investeringar i intresseföretag	28	27
Immateriella tillgångar	100	102
Materiella tillgångar	0	0
Övriga tillgångar	27	30
Kapitalförvaltningssegmentets tillgångar totalt	167	167

Övriga innehav

Övriga tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare	37	39
--	----	----

Tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare totalt

203 205

Kapitalförvaltningssegmentets skulder

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Avsättningar och övriga skulder	9	10
Kapitalförvaltningssegmentets skulder totalt	9	10

Övriga skulder som övergår

Skulder som ska allokteras vid delningen	195	195
--	-----	-----

Skulder direkt hänförliga till tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare totalt

203 205

Eget kapital hänförligt till tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Fonden för verkligt värde		0
Ackumulerade vinstmedel	0	0
Totalt	0	0

Not 11. Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, milj. €	Lån och fordringar	Som hålls till förfall	Tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultat-räkningen	Som kan säljas	Säkrings-instrument	Totalt
Kontanta medel	4 849					4 849
Fordringar på kreditinstitut	10 447					10 447
Derivatinstrument			5 510		342	5 852
Fordringar på kunder	16 639					16 639
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	710		179	3 169		4 058
Skuldebrev		95	656	10 480		11 231
Aktier och andelar			0	82		82
Övriga finansiella tillgångar	1 413					1 413
Finansiella tillgångar	34 058	95	6 346	13 731	342	54 572
Andra tillgångar än finansiella instrument						1 007
Totalt 30.9.2015	34 058	95	6 346	13 731	342	55 579
Finansiella tillgångar 31.12.2014	31 984	144	6 178	10 898	309	49 513
Andra tillgångar än finansiella instrument						985
Totalt 31.12.2014	31 984	144	6 178	10 898	309	50 498

Skulder, milj. €	Skulder som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Totalt
Skulder till kreditinstitut		4 833		4 833
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	0			0
Derivatinstrument	5 591		341	5 931
Skulder till kunder		14 709		14 709
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	2	3 223		3 225
Skuldebrev emitterade till allmänheten		18 601		18 601
Efterställda skulder		1 724		1 724
Övriga finansiella skulder		2 420		2 420
Finansiella skulder	5 593	45 511	341	51 445
Andra skulder än finansiella skulder				509
Totalt 30.9.2015	5 593	45 511	341	51 954
Finansiella skulder 31.12.2014	5 522	40 582	373	46 478
Andra skulder än finansiella skulder				612
Totalt 31.12.2014	5 522	40 582	373	47 090

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av september 167 miljoner euro (232) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 12. Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 30.9.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	403	253		657
Skadeförsäkringsrörelsen		8		8
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	5	5 705	142	5 852
Skadeförsäkringsrörelsen		10		10
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	7 965	2 585	12	10 562
Skadeförsäkringsrörelsen	1 567	1 337	265	3 169
Totalt	9 941	9 898	419	20 258

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2014, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	183	178		360
Skadeförsäkringsrörelsen		7		7
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	7	5 737	202	5 946
Skadeförsäkringsrörelsen	1	11		12
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	5 899	1 968	15	7 882
Skadeförsäkringsrörelsen	1 579	1 156	281	3 016
Totalt	7 668	9 057	499	17 224

Skuldernas verkliga värden 30.9.2015, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen		0		0
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	58	5 759	114	5 931
Skadeförsäkringsrörelsen	0	2		2
Totalt	58	5 761	114	5 934

Skuldernas verkliga värden 31.12.2014, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen		4		4
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	57	5 703	130	5 889
Skadeförsäkringsrörelsen	2	0		2
Totalt	59	5 707	130	5 896

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags noterade skuldinstrument, skuldinstrument från stater och finansiella institut med minst rating A- och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har i Pohjola-koncernen klassificerats OTC-derivat, statens skuldförbindelser, företags och finansiella instituts skuldinstrument, köp- och återköpsavtal (repo) samt värdepapper som lånats ut eller lånats in.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Under 2015 har obligationslån omklassificerats från nivå 1 till nivå 2 för ett belopp av 19,4 miljoner euro och från nivå 2 till nivå 1 för ett belopp av 2,9 miljoner euro till följd av att ratingen har ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via		Derivatinstrument		Finansiella tillgångar som kan säljas		Tillgångar totalt
	Bank- rörelsen	Skadeför- säkrings- rörelsen	Bank- rörelsen	Skadeför- säkrings- rörelsen	Bank- rörelsen	Skadeför- säkrings- rörelsen	
Ingående balans 1.1.2015			202		15	281	499
Resultaträkningens nettointäkter			-60			-40	-100
Nettointäkter i rapporten över totalresultat					-2	16	13
Förvärv					-2	62	61
Försäljningar						-54	-54
Utgående balans 30.9.2015			142		12	265	419

Finansiella skulder, milj. €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via		Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bank- rörelsen	Skadeför- säkrings- rörelsen	Bank- rörelsen	Skadeför- säkrings- rörelsen	
Ingående balans 1.1.2015			130		130
Resultaträkningens nettointäkter			-15		-15
Utgående balans 30.9.2015			114		114

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 30.9.2015

Milj. €	Räntenetto eller netto- intäkter från handel	Netto- intäkter från placerings- verksamhet	Netto- intäkter från skade- försäk- rings- rörelse	Netto- Rapport över total- resultat/ Förändring i fonden för verkligt värde		Netto- intäkter från tillgångar och skulder som innehåses vid periodens slut
				intäkter från	över total- resultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	
Realiserade nettointäkter			-40			-40
Orealiserade nettointäkter		-45			13	-32
Nettointäkter totalt		-45	-40		13	-72

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som Pohjola emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2015.

Note 13. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	13	15
Aktier och andelar	398	463
Fastigheter	161	161
Skuldebrev	2 553	2 330
Derivatinstrument	10	12
Övriga andelar	226	231
Totalt	3 361	3 211
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30	33
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	450	404
Återförsäkringsverksamhet	120	100
Kassa och banktillgodohavanden	4	41
Övriga fordringar	93	66
Totalt	697	643
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse totalt	4 058	3 854

Not 14. Immateriella tillgångar

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Goodwill	422	422
Varumärken	172	172
Kundrelationer	66	84
Övriga	119	107
Totalt	779	786

Not 15. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Avsättning för oreglerade skador		
Avsättning för pensioner	1 344	1 316
Övriga avsättningar för oreglerade skador	956	886
Räntekomplettering*	2	12
Totalt	2 302	2 213
Avsättning för ej intjänade premier	646	523
Derivatinstrument	2	2
Övriga skulder	275	233
Totalt	3 225	2 972

* Värdet av försäkringsskuldens säkringar

Not 16. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Obligationslån	12 614	10 743
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	6 167	7 026
Övriga	15	14
Skulder som vid delningen ska allokeras på tillgångar som innehas för värdeöverföring till ägare	-195	-195
Totalt	18 601	17 587

Not 17. Fonden för verkligt värde efter skatt

Milj. €	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2014	44	113	11	168
Förändringar i verkligt värde	63	43	17	122
Överföringar till räntenetto			-8	-8
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen		-65		-65
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		0		0
Uppskjuten skatt	-13	4	-2	-10
Utgående balans 30.9.2014	94	96	18	208

Milj. €	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Aktier, andelar och fonder	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2015	102	112	17	231
Förändringar i verkligt värde	-83	20	3	-61
Överföringar till räntenetto			-8	-8
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen		-78		-78
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		7		7
Uppskjuten skatt	16	10	1	28
Utgående balans 30.9.2015	36	71	12	119

Fonden för verkligt värde efter skatt fördelar sig enligt följande:

Kvarvarande verksamheter	119
Avvecklade verksamheter	
Totalt	119

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 149 miljoner euro (288) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 29 miljoner euro (57). I fonden för verkligt värde före skatt ingick totalt 104 miljoner euro (149) i positiva värdeförändringar och totalt 16 miljoner euro (9) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument. I januari–september resultatfördes från fonden för verkligt värde totalt 7 miljoner euro i nedskrivningar (3). Av det här beloppet var egetkapitalinstrumentens andel 7 miljoner euro (0).

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna, realisationsförluster och resultatförda nedskrivningar.

Not 18. Bankrörelsens riskposition

De totala åtagandena per ratingklass*, mrd. €

Rating-klass	30.9.2015	31.12.2014	Förändring
1–2	4,0	2,7	1,3
3–5	14,7	13,7	1,0
6–7	6,7	6,6	0,1
8–9	2,7	2,4	0,3
10	0,2	0,1	0,1
11–12	0,2	0,2	0,0
Totalt	28,6	25,7	2,9

* exkl. privatkunder

Marknadsriskens känslighetsanalys

Bankrörelse, milj. €	Risk-parameter	Förändring	30.9.2015		31.12.2014	
			Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital	Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital
Ränterisk	Ränta	1 %-enhet	12		10	
Valutarisk	Marknadsvärde	10 %	10		7	
Volatilitetsrisk						
Räntevolatilitet	Volatilitet	10 räntepoäng	1		1	
Valutavolatilitet	Volatilitet	10 %-enheter	1		1	
Kreditriskpremie	Kreditrisk-marginal	0,1 %-enheter	2	2	1	2

Not 19. Skadeförsäkringsrörelsens riskposition

Riskvariabel	Total- belopp 30.9.2015, Milj. €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på totalkostnads- procenten	Inverkan på eget kapital, Milj. €
Premieintäkter*	1 362	ökar 1 %	förbättras 0,9 %-enheter	14
Försäkringsersättningar*	935	ökar 1 %	försvagas 0,7 %-enheter	-9
Storskada över 5 milj. €		1 st.	försvagas 0,4 %-enheter	-5
Personalkostnader*	100	ökar 8 %	försvagas 0,6 %-enheter	-8
Funktionsvisa kostnader */**	325	ökar 4 %	försvagas 1,0 %-enheter	-13
Inflation i kollektiva avsättningar för oreglerade skador	687	ökar 0,25 %-enheter	försvagas 0,3 %-enheter	-5
Livslängd i diskonterad försäkringsskuld	1 711	ökar 1 år	försvagas 3,0 %-enheter	-40
Diskonteringsränta på diskonterad försäkringsskuld	1 711	minskar 0,1 %-enheter	försvagas 1,6 %-enheter	-22

* Glidande 12 månader

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader för produktion av övriga tjänster

Allokering av skadeförsäkringens placeringsbestånd

Allokering, milj. €	Verkligt värde 30.9.2015	%	Verkligt värde 31.12.2014	%
Penningmarknaden	132	4 %	173	5 %
Obligationslån och räntefonder	2 767	76 %	2 557	73 %
Offentlig sektor	603	17 %	557	16 %
Finansiella institut	1 278	35 %	1 181	34 %
Företag	826	23 %	759	22 %
Med säkerhet i fastighet	10	0 %		
Räntefonder	20	1 %	36	1 %
Övriga	30	1 %	24	1 %
Aktier	227	6 %	256	7 %
Kapitalinvesteringar	123	3 %	117	3 %
Alternativa placeringar	38	1 %	35	1 %
Fastigheter	355	10 %	386	11 %
Totalt	3 642	100 %	3 522	100 %

Skadeförsäkringens ränteportfölj, fördelning enligt löptid och rating 30.9.2015*, milj. €

År	0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–	Totalt	%
Aaa	17	60	297	149	44	160	726	26 %
Aa1–Aa3	120	26	91	94	46	20	397	14 %
A1–A3	20	119	266	173	130	40	748	26 %
Baa1–Baa3	10	143	295	277	41	13	779	28 %
Ba1 eller lägre	39	61	21	24	6	5	157	6 %
Intern rating	1	0	15	0	0	7	24	1 %
Totalt	207	410	985	717	267	245	2 831	100 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Följande tabell beskriver placeringsriskernas känslighet och deras inverkan på det egna kapitalet:

Skadeförsäkring	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, milj. €	
			30.9.2015	31.12.2014
Obligationslån och räntefonder 1)	Ränta	1 %-enhet	142	101
Aktier 2)	Marknadsvärde	10 %	25	28
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	Marknadsvärde	10 %	13	12
Råvaror	Marknadsvärde	10 %	0	0
Fastigheter	Marknadsvärde	10 %	35	39
Valuta	Valutavärde	10 %	9	16
Kreditriskpremie 3)	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	14	11
Derivat	Volatilitet	10 %-enheter	0	0

1) Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat.

2) Inkluderar hedge-fonder och aktiederivat.

3) Inkluderar obligationslån och penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 20. Övrig rörelse riskposition

De totala exponeringarna per ratingklass, mrd. €

Rating-klass	30.9.2015	31.12.2014	Förändring
1–2	22,8	19,2	3,6
3–5	4,5	3,3	1,3
6–7	0,0	0,1	-0,1
8–9	0,1	0,1	-0,1
10	0,0	0,0	0,0
Totalt	27,4	22,7	4,7

Marknadsriskens känslighetsanalys

Övrig rörelse milj. €	Risk-parameter	Förändring	30.9.2015		31.12.2014	
			Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital	Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital
Ränterisk	Ränta	1 %-enhet	32		8	
Räntevolatilitet	Volatilitet	10 räntepoäng	0		0	
Kreditriskpremie	Kreditrisk-marginal	0,1 %-enheter		48		35
Prisrisk						
Aktieportfölj	Marknads-värde	10 %		0		0
Kapitalfonder	Marknads-värde	10 %	0	1	1	2
Fastighetsrisk	Marknads-värde	10 %	3		3	

Not 21. Nedskrivningar och problemfordringar

Fordringar på kreditinstitut och kunder samt

nedskrivningar, milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	27 362	26 029
Nedskrivningar totalt, av vilka	264	252
Individuella	242	230
Gruppvisa	22	22
Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)	27 097	25 777

	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Individuella ned- skrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar 30.9.2015, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		170	170	126	44
Betalningsoförmögna		240	240	112	128
Lånefordringar som beviljats eftergift					
Omförhandlade	51	13	64	5	60
Totalt	51	422	474	242	232

	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-per- forming") fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Fordringar på kredit- institut och kunder (brutto)	Individuella ned- skrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar 31.12.2014, milj. €					
Över 90 dagar förfallna fordringar		158	158	118	40
Betalningsoförmögna		245	245	107	138
Lånefordringar som beviljats eftergift					
Omförhandlade	61	23	84	5	79
Totalt	61	426	487	230	257

Nyckeltal, %	30.9.2015	31.12.2014
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	51,1 %	47,3 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som betalningsoförmögna avtal rapporteras avtal i de två svagaste kreditklasserna (11–12). Som lånefordringar som beviljats en eftergift rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. De s.k. fordringarna till underpris och nollräntefordringarna som tidigare rapporterades bland problemfordringarna har tagits bort från definitionen av lånefordringar som beviljats en eftergift.

Not 22. Likviditetsreserven

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 30.9.2015, milj. €

År	0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–	Totalt	%
Aaa*	5 059	1 065	3 086	2 384	999		12 593	63 %
Aa1–Aa3	0	152	844	324	726		2 046	10 %
A1–A3	11	29	45	7	12	0	104	1 %
Baa1–Baa3	93	12	45	68	11	0	229	1 %
Ba1 eller lägre		2	26	0		2	30	0 %
Intern rating**	598	1 667	1 656	480	330	241	4 971	25 %
Totalt	5 761	2 927	5 701	3 263	2 077	243	19 972	100 %

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

** PD $\leq$ 0,40 %

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,7 år.

Not 23. Kapitalbas och kapitaltäckning

Kapitalbasen och kapitaltäckningen har redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR).

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Eget kapital	3 625	3 408
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras		
(eget kapital och koncernelimineringar)	-305	-183
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-12	-17
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	3 308	3 209
Immateriella tillgångar	-195	-195
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-6	-1
Planerad vinstutdelning/styrelsens förslag till vinstutdelning	-129	-141
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster		-50
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-122	-122
Kärnprimärkapital (CET1)	2 857	2 700
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	192	219
Primärkapitaltillskott (AT1)	192	219
Primärkapital (T1)	3 048	2 919
Debenturlån	1 207	663
Övergångsbestämmelse för orealiserade vinster		50
Supplementärkapital (T2)	1 207	713
Kapitalbas totalt	4 255	3 633
Riskvägda poster		
Kredit- och motpartsrisk		
Exponeringar mot stater och centralbanker	22	26
Institutsexponeringar	1 218	1 305
Företagsexponeringar	11 837	11 831
Hushållsexponeringar	796	1 010
Aktieexponeringar *)	3 848	4 132
Övriga **)	494	931
Marknadsrisk	1 385	1 467
Operativ risk	1 297	1 137
Totalt	20 898	21 839
Relationstal, %		
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	13,7	12,4
Tier 1-kapitalrelation	14,6	13,4
Kapitalrelation	20,4	16,6
Basel I golv, Milj. €		
Kapitalbas	4 255	3 633
Basel I golvets kapitalkrav	1 539	1 441
Buffert för Basel I golv	2 716	2 192

*) Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 3,7 mrd. euro för gruppinterna investeringar i försäkringsföretag.

**) Av riskvikten i posten Övriga består 42 miljoner euro av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 % av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. Av dem har 70 % av det belopp som var i omlopp 31.12.2012 räknats till kapitalbasen.

Orealiserade värderingar har räknats till kärnprimärkapitalet. Under jämförelseåret har negativa orealiserade värderingar räknats till kärnprimärkapitalet och positiva till supplementärkapitalet i enlighet med Finansinspektionens ställningstagande.

Not 24. Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Pohjola-koncernens egna kapital	3 625	3 408
Kapitallån, eviga lån och debenturlån	1 534	932
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-110	-91
Goodwill och immateriella tillgångar	-858	-863
Uljämningsbelopp	-186	-172
Planerad utdelning	-129	-141
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen*	-16	-19
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-107	-106
Konglomeratets kapitalbas totalt	3 753	2 948
Kapitalkravet i kreditinstitutsverksamheten**	1 807	1 433
Kapitalkravet i försäkringsrörelsen***	254	247
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	2 061	1 680
Konglomeratets kapitaltäckning	1 692	1 269
Konglomeratets kapitalrelation		
(kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	182	176

* Överskott i pensionsansvar, Förvaltningsfastigheternas värdeförändring, Värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

** Riskvägda poster x 10,5 %

*** Verksamhetskapitalets minimibelopp

OP Gruppens kapitalrelation var 197 % (189 %).

Not 25. Ställda säkerheter

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Inteckningar	1	1
Panter	1	4
Övriga	601	981
Övriga ställda säkerheter		
Panter*	4 240	6 273
Ställda säkerheter totalt	4 843	7 259
Skulder med säkerhet totalt	471	474

* Varav 2 000 miljoner euro utgör säkerhet för den dagsinterna limiten.

Not 26. Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	30.9.2015	31.12.2014
Garantier	819	874
Garantiansvar	1 455	1 578
Kreditlöften	5 045	4 365
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	193	297
Övriga*	404	336
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	7 916	7 450

*Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 128 miljoner euro (69).

Not 27. Derivatinstrument

30.9.2015, milj. €	Nominellt värde/ återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	49 039	95 991	66 042	211 072	4 622	4 542
Clearas via central motpart	6 513	24 462	24 289	55 264	895	854
Valutaderivat	27 996	9 567	6 653	44 216	1 348	1 456
Aktie- och indexbundna derivat	255	66		321	14	0
Kreditderivat		144	70	214	8	12
Övriga derivat	305	725	18	1 047	71	86
Derivat totalt	77 595	106 494	72 782	256 870	6 064	6 095

31.12.2014, milj. €	Nominellt värde/ återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	59 160	106 012	55 513	220 684	5 215	5 196
Clearas via central motpart	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867
Valutaderivat	16 277	9 028	5 639	30 944	1 036	975
Aktie- och indexbundna derivat	266	285		551	37	1
Kreditderivat	9	73	102	184	12	5
Övriga derivat	233	874	56	1 163	73	67
Derivat totalt	75 945	116 272	61 310	253 527	6 374	6 243

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder som kvittats i balansräkningen eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

30.9.2015, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
				Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	6 740	-888	5 852	-3 452	-813	1 587
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	10		10	-2		8
Derivat totalt	6 750	-888	5 862	-3 454	-813	1 595

31.12.2014, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
				Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	6 817	-871	5 946	-4 008	-722	1 216
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	12		12	-1		11
Derivat totalt	6 829	-871	5 958	-4 009	-722	1 227

Finansiella skulder

30.9.2015, milj. €	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 779	-848	5 931	-3 452	-508	1 972
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	2		2	-2		0
Derivat totalt	6 782	-848	5 934	-3 454	-508	1 972

31.12.2014, milj. €	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen					
	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balans-räkningen**	Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	Netto
Derivat i bankrörelsen	6 751	-862	5 889	-4 008	-862	1 019
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	2		2	-1		2
Derivat totalt	6 753	-862	5 892	-4 009	-862	1 020

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt 40 (9) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** Pohjola Bank Abp har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Pohjola Bank Abp övergick i februari 2013 till clearing via centrala motparter i enlighet med EMIR-förordningen (Förordning (EU) nr 648/2012). Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House. I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan Pohjola Bank Abp och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, Finansbranschens Centralförbunds eller Pohjola Banks egna allmänna villkor för derivatkontrakt. På basis av de här villkoren kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 29. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden

Åtagandena i kapitalinvesteringsfonder 30.9.2015 var 6 miljoner euro (7) för övrig rörelsens del och 128 miljoner euro (69) för skadeförsäkringsrörelsens del. De ingår i punkten "Åtaganden utanför balansräkningen".

Not 30.Närståendetransaktioner

Pohjola-koncernens närstående består av moderbolaget OP Andelslag, de dotterbolag som konsolideras i koncernen, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till Pohjola-koncernens ledning räknas Pohjola Bank Abp:s verkställande direktör, ledamöterna i styrelsen och deras nära familjemedlemmar. Till de närstående räknas också bolag, i vilka någon som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö och systerföretagen i OP Andelslagskoncernen.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2014.

Helsingfors 28.10.2015

Pohjola Bank Abp Styrelsen

Den här delårsrapporten finns att få på adressen www.pohjola.fi > Medier > Materialtjänsten.

Finansiell information 2016

Pohjola Bank Abp offentliggör följande finansiella information på basis av sin regelbundna informationsskyldighet i egenskap av emittent av värdepapper:

Bokslutskommunikén 2015 och delårsrapporterna 2016 offentliggörs följande dagar:

Bokslutskommuniké 1.1–31.12.2015	4.2.2016
Delårsrapport 1.1–31.3.2016	27.4.2016
Delårsrapport 1.1–30.6.2016	3.8.2016
Delårsrapport 1.1–30.9.2016	2.11.2016

DISTRIBUTION
NASDAQ OMX Helsingfors
London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Centrala medier
www.pohjola.fi, www.op.fi

Tilläggsupplysningar:

Jouko Pölönen, verkställande direktör, tfn 010 253 2691
Carina Geber-Teir, kommunikationsdirektör, tfn 010 252 8394